

Den fysiska beröringens komplexitet

En systematisk litteraturstudie om fysisk beröring i undervisningssammanhang

The complexity of physical touch

A systematic review on physical touch in an educational context

Författare: **Rebecca Jylhäsalmi och Jonas Eliasson**

VT 2018

Examensarbete: *Grundläggande nivå, 15 hp*

Huvudområde: *Idrottsvetenskap*

Ämneslärarprogrammet, *Idrott och hälsa IVb*

Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet.

Handledare: Marie Öhman, Professor, Institutionen för hälsovetenskaper

Examinator: Susanna Geidne, Universitetslektor, Institutionen för hälsovetenskaper

SAMMANFATTNING

Touching är benämningen på ett fenomen där fysisk beröring mellan barn/elev och en utbildare har kommit att bli problematiskt. Problematiken i en skolkontext uppstår när idrottslärare är rädda för att fysisk beröring under lektionstid ska uppfattas som opassande i relation till yrkesutövandet. I idrottsundervisningen ska eleverna bland annat ges möjlighet att utveckla en god kroppsuppfattning och lära sig att samarbeta. En potentiell risk i en no-touching kultur är att idrottslärare inte kan ge eleverna den goda kroppsuppfattning och höga kvalitén på utbildning som de har rätt till.

Syftet med studien är att med hjälp av våra frågeställningar undersöka vilka möjligheter och dilemman det finns med fysisk beröring och hur lärare, elever och föräldrar ser på det. Med hjälp av dessa resultat besvarar vi slutligen frågan om vilka konsekvenser en no-touching kultur får för idrottsundervisningen.

Databaserna Eric och SPORTdiscus användes för att söka relevant empiri för vår studie med utgångspunkt i våra inklusions- och exklusionskriterier. Utifrån sökningen använde vi oss av två urvalsprocesser där vi först läste rubriker och sedan abstract. För ytterligare empiriskt underlag gjordes en manuell sökning av tidskrifter, snowball-sökning och expertråd från forskningsfältet. Analysen gjordes genom att jämföra, kategorisera och kartlägga relevant fakta och resultat utifrån våra frågeställningar.

Resultatet visar att det finns ett flertal positiva möjligheter med fysisk beröring. Samtidigt känner ledare och lärare en rädsla för att bli anklagad för sexuellt utnyttjande. Resultat visar också att elever verkar se fysisk beröring som acceptabel så länge eleven förstår lärarens syfte bakom beröringen. Föräldrar anser att fysisk beröring är nödvändigt så länge ledaren ser till barnets bästa. Slutligen visar resultatet att en möjlig konsekvens i en no-touching kultur är att elevers rättighet till maximal kunskapsutveckling riskerar att inte kunna uppfyllas.

Slutsatsen är att fysisk beröring i idrottsundervisningen är en komplex fråga. Från många håll anses beröring vara både ett nödvändig och naturligt inslag i undervisningen, så länge ett tydligt syfte för beröringen finns. Samtidigt måste läraren hela tiden väga de eventuella fördelarna emot riskerna.

Nyckelord: Policydokument, moralisk panik, child protection, intergenerational touch

Del 1 Inledning	1
Del 2 Syfte och frågeställningar	3
2.1 Syfte	3
2.2 Frågeställningar	3
Del 3 Bakgrund och tidigare forskning	4
Del 4 Metod	8
4.1 Sökmetod	8
4.2 Sökstrategi	9
4.3 Analysprocess	9
4.4 Etiska aspekter	9
Del 5 Resultat	11
5.1 Vilka möjligheter och dilemman finns med fysisk beröring i undervisningssammanhang?	11
5.1.1 Vad finns det för möjligheter med fysisk beröring?	11
5.1.2 Vad finns det för dilemman med fysiska beröring?	14
5.1.3 Sammanfattning möjligheter och dilemman	15
5.2 Hur resonerar elever, föräldrar och ledare om fysisk beröring i undervisningssammanhang?	16
5.2.1 Elevernas perspektiv - Syftet med beröringen är viktigt	16
5.2.2 Föräldrar perspektiv - Barnets bästa i fokus	17
5.2.3 Ledares perspektiv - en komplex bild	18
5.2.4 Sammanfattning elever, föräldrars och ledares resonemang	20
5.3 Vilka konsekvenserna får en no-touching kultur för idrottsundervisningen?	21
5.3.1 Sammanfattning konsekvenser	23
Del 6 Diskussion	24
6.1 Metoddiskussion	24
6.2 Resultatdiskussion	26
6.2.1 Huvudfynd	26
6.2.2 Gemensamma nämnare - elever, föräldrar och ledare	26
6.2.3 Läraryrket - en del av en omsorgspraktik	27
6.2.4 Den fysiska beröringens två sidor	28
6.3 Didaktiska slutsatser	29
Del 7 Slutsats	31
Del 8 Studiens kunskapsbidrag och Förslag till vidare forskning	31
Del 9 Referenslista	33
Del 10 Bilagor	36
Del 10.1 Redovisning av litteratursökning	36
Del 10.2 Artikelmatris	42

På senare år har fall av övergrepp mot barn i skolor och i idrottsföreningar uppmärksammats, vilket har skapat en oro för fysisk beröring mellan vuxna och barn. Idrottslärare på skolor runt om i världen påverkas av den pågående debatten i sitt dagliga pedagogiska arbete då oron för sexuella anklagelser har växt sig stark. Det sägs att det har skett en hierarkisk förskjutning i skolan där lärare tidigare hade en professionell frihet och autonomi i sin undervisning. Idag har emellertid lärare en press på sig att handla inom ramarna för vad som anses vara ett lämpligt förhållningssätt för att undvika potentiella risker för problematiska situationer kring fysisk kontakt.

Det har uppstått en form av moralisk panik kring fysisk kontakt mellan barn och vuxna i undervisningssammanhang. Media och litteratur är en bidragande faktor till att debatten kring fysisk beröring har eskalerat, exempelvis genom uppmärksammade fall av övergrepp mot barn inom skola och idrottsföreningar. I ett flertal länder har därför organisationer som arbetar med barn och unga arbetat fram en rad olika åtgärder i form av regler och riktlinjer för fysisk beröring mellan vuxna och barn. Dessa finns nedskrivna i en rad olika policydokument i syfte att skydda barn från möjliga övergrepp och våldshandlingar. En del av dessa dokument förespråkar att vuxna så långt det går bör undvika att använda sig av fysisk beröring i det pedagogiska arbetet.

I bland annat USA, Storbritannien, Australien och Nya Zeeland har det utvecklats en no-touching kultur i många skolor och idrottsföreningar. Denna no-touching kultur har som avsikt att skapa en trygg miljö både för barn och vuxna. Även på skolor och i länder där det inte finns regler och riktlinjer som reglerar fysisk beröring är många idrottslärare och ledare idag som är rädda för att använda fysisk kontakt till barn. Sverige är ett exempel på ett sådant land där det inte finns regler eller riktlinjer för huruvida idrottslärare eller ledare ska fysiskt beröra idrottsutövare eller inte.

Frågan är vad det skapas för konsekvenser för undervisningen om idrottslärare helt och hållet ska förhålla sig till en kultur där fysisk beröring inte får användas? Som blivande idrottslärare anser vi att det är viktigt att undersöka vilka konsekvenser rädslan kring fysisk beröring får för idrottsundervisningen. Inom forskningsfältet för fysisk beröring mellan vuxna och barn finns flera studier gjorda inom föreningsvärlden och förskolan. Vi har valt att inkludera dessa studier i vår undersökning eftersom många av de undersökta situationerna i studierna är applicerbara på idrottslärarens arbete. Istället för att använda begreppet tränare i dessa situationer kommer vi att använda det bredare begreppet ledare. I de studier från empirin

som handlar om lärares fysiska kontakt med elever kommer läraren benämnas som lärare och inte ledare.

Det aktuella problemet är att det finns en syn om att vuxna, såsom lärare (främst män), skulle kunna vara potentiella utövare av sexuellt utnyttjande av barn och ungdomar. Det problematiska i skolan uppstår när lärare är rädda för att den fysiska beröringen mellan dem och sina elever under lektionerna ska uppfattas som sexuell.

En elev skyddas av starka barnrättigheter i skolan för att kunna känna sig trygga. Skydd mot övergrepp och fysisk integritet (vilket i detta sammanhang handlar om att elever själva har rätt att avgöra vilken beröring som är acceptabel) blir starka komponenter. Barn har även rätt till en utbildning som håller en hög kvalitet. En möjlig risk med en kultur där fysisk beröring i idrottsundervisningen i skolan inte anses tillåten är att eleverna inte får den utbildning som de har rätt till. Många idrottslärare upplever en osäkerhet till fysisk beröring och dess risker vilket gör att de hämmas i sin undervisning. Lärare väljer exempelvis att inte genomföra vissa övningar i sin undervisning som innebär en nära fysisk kontakt, trots att den fysiska beröringen enbart är till för elevens säkerhet. I sin tur leder det till att det blir svårare för elever att få möjlighet till att ta del av en viss typ av nödvändig kroppslig kunskap genom sina egna kroppar. Sett ur ett större samhällsaspekt skulle detta problem kunna bidra till att människors sätt att integrera med varandra kan förändras. Känslor, såsom empati och relationsskapande mellan individer riskerar att minska.

Vårt övergripande syfte med denna uppsats är att med hjälp av tidigare forskning ge klarhet i den pågående debatten om lärares fysiska kontakt med sina elever. Vidare vill vi undersöka vad det finns för möjligheter och dilemman med fysisk beröring. Dessutom vill vi undersöka hur de involverade, såsom elever, föräldrar och lärare resonerar kring frågan om beröring. Slutligen vill vi sedan studera vilka konsekvenser en no-touching kultur får för idrottsundervisning.

DEL 2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

2.1 SYFTE

Det övergripande syftet med denna systematiska litteraturstudie är att undersöka hur problemet kring den pågående debatten om fysisk beröring mellan lärare och elever påverkar idrottsundervisningen. Syftet är att med hjälp av våra frågeställningar undersöka vilka möjligheter och dilemman det finns med fysisk beröring samt hur elever, föräldrar och ledare resonerar kring frågan om beröring. Med hjälp av dessa resultat vill vi sedan undersöka vilka konsekvenser en no-touching kultur får för idrottsundervisning. I diskussionen ämnar vi diskutera resultatet utifrån olika didaktiska aspekter. Utifrån syftet har vi skapat följande tre frågeställningar:

2.2 FRÅGESTÄLLNINGAR

Vilka möjligheter och dilemman finns med fysisk beröring i undervisningssammanhang?

Hur resonerar elever/föräldrar/ledare om fysisk beröring i undervisningssammanhang?

Vilka konsekvenser får en no-touching kultur för idrottsundervisning?

Under denna del kommer en övergripande bakgrund som behandlar forskningsfältet intergenerational touch (fysisk beröring mellan vuxna och barn i utbildningssammanhang) att presenteras. Bakgrundsinformation syftar till att ge läsaren en översikt om: 1) aspekter som gör forskningsfältet betydelsefullt, 2) bakomliggande faktorer till dess uppkomst 3), möjlig påverkan inom undervisning och 4) relevant teori inom fältet.

1) Fysisk beröring en betydelsefull del i både det mänskliga behovet och inom den icke-verbala kommunikationen hos människor (Alun Hardman, Jake Bailey & Rhiannon Lord 2015. David Smith & Bandford Strand 2014). Även McKean (2003) lyfter detta när han skriver att: "The smallest human touch can communicate a humanness and warmth while breaking down barriers that few other nonverbal communication practices can replicate." (s 168). Smith (2014) anser att icke-verbal kommunikation har en tongivande roll i kommunikation för exempelvis erkännande eller makt, en tränare behöver därför att kunna kommunicera på ett tydligt sätt. Det gäller att rätt meddelande sänds ut och att det uppfattas på rätt sätt. Eftersom innebörden av den verbala och den icke-verbala kommunikationen ibland kan vara motsägelsefull behöver en ledare kunna använda sig av båda typerna av kommunikation för att undvika missförstånd och otydlighet gentemot barnet.

Att goda relationer mellan barn och vuxna är en fundamental del inom alla utbildningssammanhang har starkt stöd i forskningen. En god relation ökar barnets självförtroende, motivation och chans att be om hjälp. I utvecklingen av positiva sociala och personliga relationer kan fysisk beröring vara gynnsamt. Fysisk beröring kan också användas för att utbildningsmiljön ska upplevs som mer varm och omsorgsfull. I de flesta fall kan positiv beröring även användas som ett pedagogiskt verktyg för att effektivisera undervisning medans den i andra fall är helt nödvändig ur säkerhetssynpunkt för att ens kunna genomföra aktiviteten (Dave Hewitt 2010). Forskare (Hardman, Bailey & Lord 2015, Marie Öhman & Carin Grundberg-Sandell 2015a) anser att fysisk beröring inom exempelvis gymnastik är en väsentlig del för både progression och säkerhet i utövandet. Författarna menar att fysisk beröring är, och bör vara, en naturlig del inom idrottsverksamhet.

2) En bakomliggande faktor till uppkomsten av en no-touching kultur är de senaste decenniernas ökade fokus på att skydda barn från övergrepp av vuxna inom idrottsrörelsen (Hardman, Bailey & Lord 2015). En bakomliggande faktor till detta lyfts bland annat fram av Heather Piper, Bill Tylor och Dean Garratt (2015b) som menar att få, men synnerligen

medialt uppmärksammade fall med tränare eller idrottslärare har hjälpt till att ge näring till en ökad misstänksamhet och en generell rädsla inom idrottsrörelsen. I en svensk kontext syns detta i exempelvis Patrik Sjöbergs berättelse om sin höjdhoppstränare som under många år sexuellt utnyttjade honom fick en stor uppmärksamhet i både media, tv och tidningar (Öhman & Grundberg-Sandell 2015a). En annan faktor är enligt Piper et al (2015b) en missanvändning av termen pedofili inom media. Pedofili anses vara ett ”panikskapande” ord som genom oproportionerlig ökad användning bidragit till ökad oro och känslighet hos allmänheten.

Flera forskare (Öhman och Grundberg-Sandell 2015a, Heather Piper 2015a) anser att en ökad upplevd hotbild av sexuella trakasserier inom idrottsvärlden har resulterat till att flera riktlinjer och dokument har uppkommit de senaste decennierna. Syftet bakom dessa åtgärder är att skapa en säker miljö för deltagande barn och minimera riskerna för att ledare *in loco parentis* (i en förälders ställe) oskyldigt ska bli anklagade inom ungdomsverksamhet. Dokumenten förespråkar ofta en återhållsam användning av fysisk beröring där *Child Protection Tool Kit* är ett exempel på framträdande dokument med denna inställning. I riktlinjer för barns skydd uppmuntras även vuxna många gånger att ha utökad efteropassande beteende hos andra vuxna gentemot barn (Piper 2015a).

Richard T. Johnson (2015) beskriver hur skolor i USA har tydliga regler för hur lärare ska bete sig kring eleverna. Här förekommer exempelvis restriktioner om att aldrig vara ensam med en elev, att aldrig insistera på att röra vid en elev och krama aldrig en elev rakt framifrån. Klassrumsdörren ska stå öppen så mycket som möjligt och fönster får aldrig täckas. I den svenska läroplanen (Lgr11) finns inga regler och riktlinjer för hur fysisk beröring ska användas i lärares pedagogiska arbete. Däremot ska skolan ge eleverna möjlighet att utveckla förståelse för andra människor och empati. Kursplanen för idrott och hälsa i Lgr11 visar på följande:

“Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra. Undervisningen ska skapa förutsättningar för alla elever att under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter och bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga”

(Läroplan för grundskolan 2011; kursplan för idrott och hälsa s.1)

Piper (2015a) menar att problematiken kring fysisk beröring i undervisningssammanhang har en utbredd internationell spridning och är ett vida erkänt problem sett till de antaganden,

argument och politiska debatter som lyfts fram. Hon poängterar emellertid att det är viktigt att se till de olika ländernas kulturella kontexter för att förstå både själva problemet och möjliga förbättringsåtgärder. En gemensam nämnare som lyfts fram är en ökad riskmedvetenhet hos lärare och tränare där ”better safe than sorry” väl beskriver lärarnas och tränarnas tankesätt.

Piper et al. (2015b) anser att detta eskalerande fokus rörande barns rättigheter och skydd inom idrottsrörelsen har mynnat ut i en oproportionerlig riskmedvetenhet kring fysisk beröring mellan vuxna och barn i utbildningssammanhang. Fysisk beröring har gått från att ses som något potentiellt givande till något potentiellt farligt. Dokument och workshops som initialt skapades för att ledare skulle kunna hantera frågan bättre, bidrar snarare till en oro och att deltagarna uppfattar sig själva som potentiellt farliga. Hardman, Bailey & Lord (2015) instämmer i att dagens dialog om problemet snarare brer på en moralisk panik och att få egentligen har negativa åsikter om beröringens nödvändighet.

3) En no-touchning kultur kan tänkas påverka undervisning på flera olika sätt. Piper (2015a) lyfter dels en professionell aspekt där effektiviteten i själva utlärningsprocessen blir lidande, men också att det finns en social aspekt där grundläggande mänskliga ideal riskerar att falla bort. En minskad tillit från organisationer, föräldrar och barn till ledare in loco parentis riskerar dessutom att långsiktigt skada fundamentala delar i mänskliga relationer. Författarna beskriver utvecklingen som en nedåtgående spiral, orsakad av misstanke och regleringar, där undervisningen genomförs på ett mindre effektivt sätt när ledare känner sig granskade av både sig själva och andra. Piper et al (2015b) lyfter fram att denna granskning har gjort att ledares handlande har gått från att vara för barnets bästa till att istället sätta sitt eget självintresse först. Författaren anser att ”[...] the coach’s needs and protection before the needs of the young person, seems complete.” (s, 22).

4) I denna del kommer vi ge en översiktlig beskrivning av teorier från Michel Foucault då en stor del av forskningen inom fältet Intergenerational touch har använts sig av dessa teorier (Melanie Lang 2015, Marie Öhman 2017) samt att vi avser använda teorierna i vår avslutande diskussionsdel. Foucault argumenterar för att alla individer, grupper och institutioner dagligen är invävda i samhällets många olika diskurser. En diskurs är ett bestämt sätt att tala om någonting. I detta finns en makt då den genom produktion av kunskap har möjlighet att definiera vad som är sant. Det som skapar vår förståelse om oss själva och andra är alltså inte av naturen givet, utan produceras av styrande riktlinjer, inkluderingar och exkluderingar för vad som är korrekt eller inte. Vissa diskurser har en mer dominerande framtoning medan

andra blir marginaliserade och hamnar i skymundan. Den dominerande diskursen innefattar vissa specifika kunskaper och utesluter andra kunskaper. Diskurser skapar alltså en legitim sanning, vilket vägleder individen att förstå vad som är sant, hur de ser sig själva och hur de handlar. Inom idrottsrörelsen kan exempel på olika diskurser beröra den mest effektiva träningen, relationsskapande eller barns säkerhet (Lang 2015).

En annan förekommande teori i Foucaults arbete är "the panopticon gaze" uppkommen från Jeremy Bentham fängelsedesign Panoptikon. I denna fängelsedesign skapas en miljö där individerna inte vet om att de är övervakade, men där de känner sig kontrollerade. Detta leder till vad Foucault beskriver som "self-policing" då det skapas en miljö av "intern övervakning" där individerna både granskar sig själva och andra. Individens medvetenhet om granskningen från de andra i panopticon gör att de anpassar sig till det accepterade beteendet. Inom undervisning blir andra lärare, föräldrar och organisationer de som läraren känner sig granskade av. (Fletcher 2013. Lang 2015. Öhman 2017.). Det starka fokuset vi idag upplever gällande barns säkerhet leder till att säkerhetsdiskurser fått en dominerande roll och förvandlat även positiv beröring till potentiellt farlig. Lärare är väl medvetna om detta och "de andras" övervakning. Lärarens syn på vad som anses vara korrekt handlande i en viss situation förändras därefter i en riktning mot det mer socialt acceptabla. För att minimera risken att anklagas begränsar läraren beröringen så mycket som möjligt (Lang 2015), vilket är helt i linje med vad Foucault skulle kalla effekten av diskursen ordning (Foucault 1989).

DEL 4 METOD

Den använda metoden för detta är arbete är en systematisk litteraturstudie vilket innebär att vi på ett systematiskt sätt har strävat efter att identifiera all relevant empiri inom forskningsområdet fysisk beröring i undervisningssammanhang, inom våra valda avgränsningar, och på ett tydligt sätt redovisa resultatet.

4.1 SÖKMETOD

För att systematiskt kunna söka tidigare forskning behövs det enligt Katarina Eriksson Barajas, Christina Forsberg och Yvonne Wengström (2013) både bestämmas sökord och en sökstrategi. De sökord som har använts i denna undersökning är *intergenerational touch*, *touching*, *no-touch*, *physical contact* och *safe-teacher*. Genom att söka på dessa ord och göra vissa kombinationer nådde vi tillslut en mättnadskänsla, då vi började hitta samma artiklar igen. I sökstrategier ingår det att göra relevanta avgränsningar, vilket vi redovisar nedan under inklusions- och exklusionskriterier. Sökningen av relevant empiri genomfördes i databaserna Eric och SPORTdiscus, med utgångspunkt i våra inklusions- och exklusionskriterier. Vi använde oss av två steg i urvalsprocessen. I det första steget läste vi igenom sökresultatens titlar för att försöka identifiera relevanta artiklar och fick därmed ut vårt urval 1. Den totala mängden artiklar utplockade i urval 1 var 37 st. I nästa urvalsteg tittade vi djupare på artiklarnas abstract för att plocka ut väsentlig artikel och hade efter det gjort vårt urval 2. Den totala mängden artiklar utplockade till urval 2 var 21 st. För att undvika bias har all empiri plockats med i undersökning, alltså artiklar med olika åsikter kring frågan, och vi har även använt oss av artiklar med både kvalitativ och kvantitativ forskningsmetod.

Att enbart använda databaser i en systematisk litteratursökning kan enligt Barajas et al. (2013) vara begränsande och därför gjordes även en manuell sökning innehållande tre delar. Den första delen var att söka i tidskriften *Sport, Education and Society* sökmotor efter ytterligare empiri, och på detta sätt hittades två artiklar. Den andra delen var en snowball-sökning i de fem mest relevanta artiklarna, där det hittades ytterligare fyra publikationer. I den sista delen använde vi oss av expertråd genom att fråga forskaren Marie Öhman som själv är en etablerad forskare inom området kring fysisk beröring.

4.2 SÖKSTRATEGI

Inklusionskriterier: Den använda tidsavgränsningen är mellan år 1990 fram till mars år 2018. Avgränsningen gjordes med hänsyn av två aspekter. Dels är forskningsfältet för intergenerational touch inom utbildning ett nytt forskningsområde och dels anser vi att en systematisk litteraturstudie bör fokusera på den mest aktuella forskningen för att vara relevant. Enbart peer reviewed artiklar som är publicerade i vetenskapliga tidskrifter är inkluderade. Artiklarna behövde också handla om fysisk beröring mellan människor och kunna kopplas till applicerbara situationer för idrottsundervisningen. Därför inkluderades forskning från förskola, skola, idrottsundervisning och föreningsidrott. Artiklarna skulle involvera barn och elever från förskoleåldern till och med gymnasieåldern, alternativt deltagare inom samma åldersspann från idrottsförening. Endast artiklar skrivna på engelska inkluderades.

Exklusionskriterier: Artiklar som handlade om fysisk beröring med något annat än mellan människor uteslöts så även om de var inriktade på spädbarn eller relationen mellan föräldrar och barn. I de studier där fysisk beröring förekom i samband med barn med olika typer av funktionsnedsättningar exkluderades.

4.3 ANALYSPROCESS

Under genomläsningen av artiklarna sammanfattades ca 1–2 sidor för varje artikel, vilket landade på en total sammanfattning på ca 45 sidor och som därmed blev det empiriska underlaget. Alla artiklar finns tillgängliga och redovisade i den bifogade artikelmatrisen. Utifrån syftet och frågeställningarna påbörjades en kartläggning av det empiriska underlaget. Detta gjordes genom att jämföra artiklarna, kategorisera likheter och därefter skapa underkategorier under varje frågeställning. De skapade underkategorierna under varje frågeställning skulle tillsammans utgöra resultatet och ge svar på frågeställningarna. Det färdigställda resultatet användes slutligen som grund i vår avslutande diskussionsdel.

4.4 ETISKA ASPEKTER

Barajas et al. (2013) menar att etiska övervägande genom urval och presentation av arbetet bör göras vid en systematisk litteraturstudie. Vidare bör man välja etiskt godkända studier, redovisa alla inkluderade studier som används i arbetet och spara dessa i 10 år. Det är en styrka att presentera studier som både stödjer och inte stödjer din hypotes i arbetet. I denna

systematiska litteraturstudie finns därför artiklarna tydligt redovisat och är lämnade öppet för granskning då det bifogas en artikelmatris med information om samtliga artiklar.

Vetenskapsrådet (2017) lyfter tre centrala aspekter att undersöka i forskningsundersökningar och som forskare ska ta hänsyn till. Med det menas att man har ett vetenskapligt förhållningssätt. De tre aspekterna är hög kvalitet på studien, informerat samtycke och konfidentialitet. Med hög kvalité menas att forskningens resultat är bidragande inom forskning, alltså att studien inte är gjord i onödan eller inte bidrar till ny kunskap. Informerat samtycke handlar om att de som ska ingå i en forskningsstudie ska få korrekt information om hur forskningen ska gå till, syftet med undersökningen och att deltagaren efter denna information ska ge sitt samtycke till att delta. Konfidentialitet finns för att deltagarnas identitet ska skyddas. Det ska i ett forskningsresultat aldrig gå att identifiera vem som deltagit och vem som sagt vad. Det har i vissa fall varit svårt att etiskt granska viss emperi då många av artiklarna hänvisar till redan gjorda studier eller inte tydligt har redovisat etiska överväganden. I artiklarna har resultat och forskningens kunskapsbidrag studerats. Då möjlighet fanns undersöktes konfidentilitetaspekten och skydd av deltagarnas anonymitet. I några av de artiklar som använts beskrivs det dessutom tydligt hur det informerade samtycket gick till.

DEL 5 RESULTAT

Resultatdelen kommer vara indelad i tre större teman. Dessa är 1) *Vilka möjligheter och dilemman finns med fysisk beröring i utbildningssammanhang?*, 2) *Hur resonerar elever/föräldrar/ledare om fysisk beröring i undervisningssammanhang?* och avslutningsvis 3) *Vilka konsekvenser får en no-touching kultur för idrottsundervisningen?*

5.1 VILKA MÖJLIGHETER OCH DILEMMAN FINNS MED FYSISK BERÖRING I UNDERVISNINGSSAMMANHANG?

Den fysiska beröringens möjligheter och dilemman är uppdelad så att vi inledningsvis lyfter fram vad forskningen säger om möjligheterna med fysisk beröring för att därefter belysa möjliga dilemman. Vi har valt att dela in möjligheterna i följande tre underrubriker: pedagogiska-, sociala- eller pedagogiska/sociala möjligheter.

5.1.1 VAD FINNS DET FÖR MÖJLIGHETER MED FYSISK BERÖRING?

Pedagogiska möjligheter:

Resultatet av Marie Öhman och Ann Quennerstedt (2015b) studie mynnade ut i totalt tre argument för varför lärare ska använda sig av fysisk beröring i sin undervisning- För det första skapas en pedagogisk fördel. Argumentet handlar om att fysisk beröring skapar förutsättningar för ett visst innehåll. Enligt författarna menar idrottslärare att det finns moment och övningar i undervisningen där fysisk beröring är en nödvändighet för att kunna minimera risken för skador. Idrottslärare säger att en verbal instruktion i vissa fall inte är tillräckligt. Vidare förklarar Öhman et al. (2015b) att resultatet av studien visade att graden av behovet av fysisk beröring varierade beroende på aktivitet. Flertalet idrottslärare ansåg att behovet var extra högt vid exempelvis gymnastik, dans, styrketräning och simning. Även Fletcher (2013) lyfter vikten av fysisk beröring ur en säkerhetsaspekt. Han menar att idrottslärare utsätter deltagarna för direkta säkerhetsrisker genom att inte använda fysisk beröring i sin undervisning.

Andersson, Öhman och Garrison (2016) har i sin artikel gjort en reanalys gällande lärares kroppsliga tekniker i undervisningen. Resultatet visade att det finns tre specifika områden där lärare använder sig av och ansåg det lämpligt att använda fysisk beröring i sin undervisning. Dessa tre områden talar direkt också för pedagogiska fördelar och där det första området liksom Öhman et al. (2015b) handlar om säkerhet och här i form av så kallad säkerhetsberöring. Säkerhetsberöring används i syfte av att lärare försöker att förebygga

skador och hantera högrisksituationer, vilket kan vara genom att stötta upp vid komplexa rörelser i exempelvis gymnastikundervisning.

De övriga två områden som visades i Andersson et al. (2016) resultat var fysisk beröring vid skador och fysisk beröring vid inläring. Fysisk beröring vid skador handlade om att när elever skadar sig är det vanligt förekommande både av elever och lärare att använda sig av fysisk beröring för att identifiera var smärtan sitter och känna efter svullnad. Fysisk beröring vid inläring som var det sista området handlade om att lärare använder fysisk beröring vid inläring av bland annat gymnastikmoment för att hjälpa elever att få kroppen i rätt position och för att kunna fullfölja en rörelse (så kallat att bana in en övning). Detta kan exempelvis vara vid en hjulning eller handsående. Det visade sig dessutom vara vanligt förekommande vid styrketräning i syfte att kunna ställa frågor kring hur träningen känns i olika muskler, samtidigt som lärare stöttar upp för att få rätt rörelse och maximal träning. Thomas Gleaves och Melanie Lang (2017) berättar i sin artikel att det inom simidrotten finns en lång historik i att tränare ska använda sig av fysisk beröring av säkerhetsskäl och vid inläring av tekniska moment. Fysisk beröring gällande säkerhet och inläring har alltså en lång tradition inom simsporten, men ses nu inte längre som en självklarhet.

Gleaves och Lang (2017) lyfter fram en guideline från CPSU (Child Protection in Sport Unit) som verkar ha uppmärksammat och tagit hänsyn till att fysisk kontakt mellan tränare och deras utövare i vissa fall är nödvändigt. Följande omständigheter nämns som fall där fysisk kontakt anses kunna behövas: Utveckla färdigheter och teknik inom idrotten; Hindra att en skada eller olycka sker; För att uppfylla kraven i sporten; Trösta ett ledset barn eller för att fira deras framgångar. Ur ett annat pedagogiskt perspektiv kan fysisk beröring ses som en grundläggande del i den ickeverbala kommunikationen. Stamatis (2011) vill i sin artikel understryka att människor tenderar att lita mer på handlingar än på ord, och där fysisk beröring kan fungera som en förstärkning och trygghet av det vi säger.

Sociala möjligheter:

Nästan samtliga artiklar som ingår i denna litteraturstudie skriver om att fysisk beröring är eller kan vara ett sätt att visa omtanke. I Öhman et al. (2015b) studie kunde man konstatera att beröring sågs som en mänsklig nödvändighet och som ett uttryck för omtanke. Det sågs som en nödvändighet i samhället för att kunna utveckla respekt och skapa ett socialt utbyte med andra människor. Piper (2002) vill lyfta att fysisk beröring i en roll som lärare till stor del handlar om att bry sig och har gjort det i alla tider. Tyvärr menar Piper (2002) att fysisk

beröring i yrkessammanhang inte längre är avslappnat eller något man gör utan att tänka efter. Fysisk beröring har istället blivit en handling som ses som dåligt och har skapat en form av kontroll istället för att vara ett naturligt sätt visa omtanke. Andersson et al. (2016) menar att skolan och lärare är en profession där det ständigt finns en nära relation till människor. De menar att fysisk beröring är en del av en omsorgspraktik och måste finnas för att kunna visa att man bryr sig.

Pedagogiska & sociala möjligheter:

Föregående resultat har visat på att fysisk kontakt kan vara effektiv och användbar ur både en pedagogisk och social aspekt. De båda kategorierna går som tidigare uttalat lite hand i hand vilket gör att vissa resonemang under det pedagogiska även kan ses ur ett socialt perspektiv. Under denna rubrik försöker vi lyfta det som kan ses ur båda perspektiven.

Stamatis (2011) förklarar att studier visar att barn som får för lite beröring generellt mår sämre, har lättare att drabbas av depression och ångest samt att de själva riskerar att bli mer våldsamma. Han menar att införande av fysisk beröring i tidig skolålder relateras till en utveckling av positiva känslor för både barnet och läraren, vilket blir användbart i utbildningssammanhang och kan ses som en viktig social aspekt. Fletcher (2013) pekar även på att det finns forskning som stödjer att fysisk beröring kan fungera som sätt att förbättra barns utveckling. Pamela M. Owen och Jonathan Gillentine (2011) genomförde en studie där en enkät skickades ut till förskollärare. I enkäten ställdes frågor som handlade om vad det fanns för övertygelser om att fysiskt beröra barn, vilken form av fysisk beröring de använde sig av och vad som påverkade dem till att beröra eller inte beröra ett barn. Resultatet visade att många lärare har en stor förståelse och ser stora möjligheter med fysisk beröring men är ändå rädda för att använda sig av det. De flesta av de tillfrågade lärarna uppgav också att de tror att fysisk beröring hjälper barn i deras utveckling. Owen och Gillentine (2011) för också fram att det finns bevis för att fysisk beröring är nödvändigt. De menar att beröring i form av exempelvis kramar och strykningar hjälper barns utveckling. Även Piper (2002) menar att många lärare, psykologer och andra yrkesmän som arbetar med barn ser fysisk beröring som en viktig del i barns utveckling. Ett försök till att skapa en god förutsättning för barns utveckling blir en viktig pedagogisk fördel för att kunna uttrycka omtanke och skapa relationer.

I undersökningen som Andersson et al. (2016) refererar till visar resultatet att idrottslärares kompetens att hantera olika funktioner av fysisk beröring kan delas in i tre varianter av

kroppssberöring och där den tredje handlar om beröring som en form av relationsskapande. Idrottslärare menar att fysisk beröring används som ett sätt att skapa en god relation till eleverna. Stamatis (2011) skriver att fysisk beröring ur en social aspekt blir viktigt då han menar att fysisk beröring har en betydande del i sociala interaktioner med andra människor. Stamatis (2011) hänvisar till en studie som genomförts på en förskola. Resultatet visade att mer positiv fysisk beröring till barn i klassrumsmiljöer och kramar från lärarna gav en förbättring av skolklimatet och på relationen mellan förskollärarna och förskolebarnen. Utifrån undersökningen kunde det konstateras att både lärarna och barnen kände sig mer bekväma, upplevde mindre osäkerhet och utvecklade sina uttrycksfulla och kommunikativa färdigheter. Lang (2015) liksom Öhman (2017) vill utifrån en social aspekt betona att relationen mellan tränare och utövare är en fundamental del i all typ av träning, likaså inom utbildning mellan läraren och eleven. De menar att fysisk beröring är väsentligt för att utveckla positiva sociala och personliga relationer. En bra relation till eleverna skapar alltså både pedagogiska och sociala möjligheter. Lärare som har en god relation till sina elever skapar ofta ett större förtroende från elevernas sida.

5.1.2 VAD FINNS DET FÖR DILEMMAN MED FYSISKA BERÖRING?

Ett argument som talar för att fysisk beröring skulle kunna ses som negativt är att tränare och ledare kan dra nytta av att ha en maktposition. Celia Brackenridge (1997) och Kari Fasting (2005) menar att tränare och ledare sitter på en maktposition gentemot sina utövare, en maktposition som genom fysisk beröring skulle kunna användas till sexuellt utnyttjande. De skriver att tränare förväntas få ungdomarna att leverera resultat, med krav både från organisationen och från ungdomarnas föräldrar. Då utövaren är en flicka förklarar Brackenridge (1997) att de automatiskt har ett underläge gentemot en manlig tränare eller ledare utifrån ett samhällsperspektiv (där män utifrån normer i många avseenden ses som högre än kvinnor) och många vågar därför inte heller utmana eller ifrågasätta en tränares beteende. Brackenridge (1997) skriver att organisationer har svårt med att hantera anklagelser om sexuellt utnyttjande, och detta trots att de är väl medvetna om att det kan förekomma. Det här är något som även Joannie Pépé-Gagne och Sylvie Parent (2016) håller med om. Författarna menar att organisationer är rädda för att konfrontera en anställd eller kollega och att det är svårt att avgöra vem som talar sanning av den anställda eller idrottsutövaren. Alison Jones (2004) skriver att ett sätt för många institutionaliserade organisationer att försöka undvika problemet med att få anklagelser är genom att de upprätthåller en distans från fysisk kontakt mellan vuxna och barn.

Brackenridge (1997) vill understryka de konsekvenser som hon genom sin studie fått fram som sexuellt utnyttjande kan leda till. Det har visat sig att personer som har blivit sexuellt utnyttjade bland annat ofta är misstänksamma och har svårt att lita på andra. Många är också rädda och har svårt för att våga ha egna åsikter och skyller allt dåligt som händer på sig själva. Anledningen till att man skyller allt dåligt på sig själv kan handla om att man ser sig själv som anledningen till det sexuella utnyttjandet.

Ett annat dilemma med fysisk kontakt är att det kan uppfattas på olika sätt, för olika personer. Heather Piper och Hannah Smith (2002) har i sin observationsstudie där de studerat två klasser tillsammans med sina lärare, en från England och en från Spanien kunnat konstatera att det fanns kulturella skillnader mellan de båda länderna. Skillnaden mellan ungdomarna sinsemellan i de båda grupperna var inte särskilt markant, men däremot i beteendet hos de vuxna fanns det en stor skillnad. De brittiska lärarna var formella och använde sig enbart av fysisk beröring när de skakade hand. De spanska lärarna däremot betedde sig som ungdomarna och rörde fritt och avslappnat vid varandra oavsett kön. Piper och Smith (2002) skriver att utifrån kulturer är det viktigt att ha en förståelse för att det finns skillnader i tolerans av fysisk beröring. De menar därför att det inte går att anta att andra människor upplever fysisk kontakt på samma sätt som du själv gör. Även Stamatis (2011) menar att alla barn inte har en positiv bild av fysisk beröring. Det kan exempelvis bero på att man inte har fått tillräckligt med fysisk beröring hemifrån, såsom kramar och strykningar eller att föräldrar aldrig har använt fysisk beröring som ett sätt att visa omtanke. Barn kan därför uppleva fysisk beröring som något främmande och snarare se det som något obehagligt än som något givande.

5.1.3 SAMMANFATTNING MÖJLIGHETER OCH DILEMMAN

Sammanfattningsvis kan resultatet visa att fysisk beröring ur en pedagogisk aspekt skapar en förutsättning för säkerhet, förebyggandet av skador och en möjlighet till inläring, samt är en viktig del av den icke-verbala kommunikationen. Ur en social aspekt skapar fysisk beröring en möjlighet att visa omtanke, vilket enligt forskare också ingår i lärares yrkesprofession. Utifrån både en pedagogisk och social aspekt kan resultatet visa att fysisk beröring ger en möjlighet till att skapa goda lärar-elev relationer och ger en god förutsättning för barns utveckling. De dilemman som några forskare ser med fysisk beröring är att den kan utnyttjas av maktpositioner, att det är svårt att anklaga en ledare och att fysisk beröring är komplex gällande kulturskillnader.

5.2 HUR RESONERAR ELEVER, FÖRÄLDRAR OCH LEDARE OM FYSISK BERÖRING I UNDERVISNINGSSAMMANHANG?

Under denna del kommer vi redovisa tre olika perspektiv på hur de involverade ser på fysisk beröring i undervisningssammanhang. I den inledande delen kommer vi lyfta fram barns syn på fysisk beröring. Därefter kommer föräldrars åsikter gällande när fysisk beröring är acceptabelt mellan vuxen och deras barn. Avslutningsvis kommer vi att redovisa vad ledare in loco parentis anser om fysisk beröring i undervisningssammanhang.

5.2.1 ELEVERNAS PERSPEKTIV - SYFTET MED BERÖRINGEN ÄR VIKTIGT

Annica Caldeborg, Ninitha Maivorsdotter och Marie Öhman (2017) har i sin studie undersökt hur gymnasieelever ser på fysisk beröring mellan lärare och elev. I sitt resultat kom de fram till att det är syftet med lärarens handling som avgör om den kommer accepteras av eleverna eller inte. Samtidigt trycker författarna på att det finns en variation mellan elever då personliga preferenser väger in för var/när/hur beröringen anses godtagbar. Eleverna lyfter i intervjuerna fram två godtagbara anledningar till att läraren får röra vid dem. Den första är om det gynnar den praktiska inläringen, detta inrymmer exempelvis inläring av nya moment, progression eller för att förhindra uppkomsten av skador. En student ansåg att: ” [...] det är väldigt, det är väldigt svårt att lära sig nya tekniker om du inte har någon som kan hjälpa dig få en känsla för det, så att säga” (s, 7). Den andra lämpliga anledningen är om det finns en emotionell vinning i form av exempelvis närhet eller uppmuntran.

Vidare för eleverna fram två argument emot fysisk beröring. Dessa är när de vill vara självständiga eller när beröringen inte behövs i aktiviteten. Så länge den fysiska beröringen sker inom dessa premisser kommer det osynliga didaktiska kontraktet mellan lärare och elev att förbli stabilt. Från elevernas synvinkel är alltså acceptansen för fysisk beröring nära sammanbundet med syftet bakom beröringen. Joannie Pépin-Gagne och Sylvie Parent (2016) slutsats visar att barn vid undervisning av idrottsmoment kan skilja mellan vad som är acceptabel beröring och vad som är sexuella trakasserier. Barnen anser också att fysisk beröring som syftar till att instruera är både acceptabelt och nödvändig för god kvalitet.

I Neills (1991) studie undersöktes med hjälp av en enkät hur barn mellan 9 år och 17 år uppfattar fysisk beröring i olika situationer, exempelvis när en lärare lägger en hand på elevens axel. I studien framkommer att det finns en stor variation för när beröringen är accepterad eller inte. Generella slutsatser från studien är att de äldre barnen (17år) var mer negativt inställda till fysisk beröring från lärare än de yngsta eleverna (9år) som var de mest

positiva. Inga elever, oavsett kön eller ålder, ville få någon fysisk beröring av en okänd person. Ett annat framträdande resultat i studien är att det finns stora skillnader på hur beröringen tas emot beroende på vart på kroppen den sker. Det mest accepterade stället för beröring ansågs i alla åldrar vara på axlar och armar, medans det minst accepterade området var på benen och bröstkorgen. Detta var framförallt synligt bland tonårstjejnarnas åsikter. Vid fysisk beröring på huvud eller rygg fanns en variation mellan åldersgrupperna och händer var ett område på kroppen där tjejer var mer accepterande än killar. Acceptansen för hur fysisk beröring ser ut bland elever beror alltså till stor del på hur, var och av vem den genomförs.

5.2.2 FÖRÄLDRAR PERSPEKTIV - BARNETS BÄSTA I FOKUS

Gleaves och Lang (2017) har i sin studie undersökt föräldrarnas förståelse och åsikter om tränarens fysiska kontakt med deras barn i simundervisning. Föräldrarna beskriver i intervjuerna framförallt tre godtagbara anledningar till när tränarens beröring är lämplig. Den första anledningen är också den som föräldrar verkade ha enklast att acceptera. Detta var när beröring skedde i syfte att skydda barnet. En förälder uttryckte det såhär "Säkerhet är det absolut viktigaste. [...] De ska få barn att känna sig säkra och tränare ska se till att de är säkra. En tränare är ansvariga för barnens välmående (welfare)." (s, 198; vår översättning).

Den andra anledningen är när fysisk kontakt kan användas som en pedagogisk vinst för optimal progression. Det kunde exempelvis handla om att fysisk förflytta barn armar eller ben i rätt position. Föräldern ansåg att "*När simmarna behöver teknisk hjälp måste det vara acceptabelt att få röra vid barnen.*" (s,200; vår översättning). Den tredje och sista lämpliga anledningen till beröringen är för att visa omtanke och moralisk support. Denna typ av fysisk kontakt är också användbar för att utveckla en omtänksam relation mellan den vuxne och barnet. Just goda relationer mellan tränare och barn var något som flera föräldrar lyfte fram som viktigt. Att ge fysisk kontakt i syfte att muntra upp ett barn ansåg vara en mänsklig reaktion "*Det skulle inte göra mig något att se en tränare krama ett barn som är upprört. Jag hade tänkt att det var för barnets bästa. Det är en mänsklig reaktion.*" (Förälder s, 200; vår översättning).

De slutsatser som författarna (Gleaves & Lang 2017) drog av intervjuerna är att det är omständigheterna bakom handlingen som är avgörande. När föräldrar anser att den fysiska beröringen var ett uttryck för "barnets bästa" kunde föräldrarna rättfärdiga den handlingen. Föräldrar både anser och tror att ledare i majoriteten av alla fall agerar med barnets bästa i första rummet.

Paul R. Madak och Dale H. Berg (1992) undersökte hur väl ett Child Protections program i Canada föll ut genom att bland annat undersöka föräldrars syn på fysisk beröring och programmet. Ett av målen var att förebygga situationer genom riktlinjer om ”bra” och ”dålig” beröring, strategier för lärare att skydda sig själva samt ge barn insikten att vem som helt kan utnyttja dem. Undersökningen visade att frågan om hur fysisk beröring ska användas inom utbildning var betydande bland föräldrar. Endast 1,9% ansåg att det inte var en viktig fråga. De ställde sig också mycket positiva till denna typ av program med information om sexuellt utnyttjade och tydliga riktlinjer för beröring infördes.

5.2.3 LEDARES PERSPEKTIV - EN KOMPLEX BILD

Enligt Heather Piper, Dean Garratt & Bill Tylor (2011) upplever ledare in loco parentis sig svikna av systemet då det saknas tillräckligt support i frågan och riktlinjerna som finns anses vara allt för otydliga eller svåra att förstå. Även Öhman (2017) lyfter att det finns en förvirring hos lärare i hur de ska agera mot barn i undervisningen på grund av policydokumentens otydlighet. Otydligheten i riktlinjerna leder bland annat till att ledare antar att det finns faktiska förbud mot fysisk beröring trots att det inte gör det (Piper 2011, Fletcher 2013). Känslan av osäkerhet hos ledare skapar en miljö där det är bättre att ta det säkra före det osäkra - en ”ingen-beröring-är-bättre-än-lite-beröring” mentalitet (Piper 2011).

Enligt forskare (Fletcher 2013, Lang 2015) är lärare väl medvetna om vilka friheter och begränsningar de har i sin profession samtidigt är det få som har reflekterat över frågan djupare. Något som enligt Fletcher (2013) visar på hur effektivt diskursen om barnsäkerhet har rotat sig hos de inblandade. Lang (2015) lyfter att ledare är medvetna om att beröring mellan vuxna och barn ses av andra vuxna med misstänksamhet. Framförallt oroar sig många ledare för vad föräldrar ska tycka om den fysiska beröring som sker mellan den vuxna och deras barn. Det finns en stark rädsla bland ledare att den fysiska beröringen ska misstolkas, inte från barnets håll, utan från andra vuxna (Piper & Smith 2002). Enligt Dean Garratt, Heather Piper & Bill Taylor (2013) vill tränare kunna handla naturligt, utan att behöva tänka efter innan vad andra ska tycka. Enligt Owen & Gillentine (2011) anser ledare att det är ett osunt förhållningssätt att undvika fysisk beröring, men rationaliserar det med det behövs för att skydda sig själva. De känner en sådan stark rädsla för att anklagas att de tar utgångspunkt i worst-case scenario.

Du sätter dig aldrig i en situation där det bara är du och din simmare och ingen annan för då utsätter du dig för att potentiellt anklagas ... Det är viktigt att finns en annan tränare eller förälder där om du ska prata med ett barn ... Alla måste skydda sina ryggar (Simtränare, Lang 2015 s 21; vår översättning)

Fletcher (2013) lyfter fram att både lärarens självförtroende och självkänsla påverkas negativt av no-touch kulturen. Lärarna uttrycker en oro för att vara ensamma med elever och välkomnar därför när andra ledare är närvarande för att agera som vittnen. Otryggheten för att vara ensamma med eleverna gör att lärarna vänder sig till sina kollegor för stöttning och trygghet. Trots oron att beröra eleverna motiveras användningen av att den är professionell, nödvändig i undervisningen och helt enkelt värd risken (Fletcher 2013, Owen & Gillentine 2011, Öhman 2017). Andersson, Öhman & Garrison (2016) lyfter fram tre aspekter där idrottslärare anser att fysisk beröring är nödvändig. Den första aspekten är för att garantera säkerhet till eleverna så att de dels inte skadar sig och dels för att kunna hjälpa dem vid skada. Den andra aspekten är för att förbättra inlärningsprocessen och den tredje är för att användas vid relationsskapande.

Både genus - och åldersaspekter rörande fysisk beröring lyfts fram av ledare. Fletcher (2013) och Lang (2015) lyfter att det finns en oro för att oskyldigt anklagad hos både manliga och kvinnliga vuxna ledare, men att rädslan är större bland män. Män anser att den potentiella risken för att de ska drabbas av falska anklagelser är större än hos kvinnor vilket resulterar till att de i större grad än kvinnor undviker fysisk beröring helt. Jones (2004) menar att både manliga och kvinnliga lärare till viss del har accepterat att de måste vara synliga gentemot andra, men att några, mest manliga, lärare är ledsna över att behöva göra barn besvikna när de initierar en kram eller närhet. När det kommer till ålder menar forskare (Heather Piper, Dean Garratt and Bill Taylor 2013a) att äldre, mer erfarna tränare, är mer kritisk till den nuvarande no-touching kulturen medans yngre, mindre erfarna tränare, är mer accepterade till regler, riktlinjer och övervakning.

Piper & Smith (2002) menar att en del ledare känner en hopplöshet gentemot fysisk beröring. Hopplösheten kommer ifrån att ledarna upplever sig hindrade att göra vad de anser är bäst för barnen. I Owen & Gillentines (2011) studie anser exempelvis lärarna att fysisk beröring är positiv för barns känsla av att vara sedd och värderad. Piper (2002) lyfter emellertid att lärare i visa fall medvetet bryter mot no-touch policys för att visa omtanke gentemot barnet. I dessa

fall anser lärarna att det är viktigt att agera med självförtroende då fysisk beröring är en fundamental och naturlig del i omtanke.

”Du ser till att du berör dem på rätt ställe, du vidrör deras hand eller arm om du måste ... eller huvudet. Du går inte nära kroppen” (Tränare. Lang 2015, s19; vår översättning). Det finns olika sätt som lärare hanterar fysisk beröring: Ett är att barns kroppar delas in i osynliga zoner där fysisk beröring är mer eller mindre acceptabelt mellan vuxna och barn. I situationer där fysisk kontakt inte gick att undvika ville ledarna minimera den fysiska beröringen till dessa zoner (Lang 2015). Även Jones (2004) finner att lärare ser vissa delar på kroppen som extra känsliga att beröra då dessa har en sexuell spänning. Axlar och ryggen lyftes fram som två områden där fysisk beröring ansågs vara acceptabel. Öhman (2017) lyfter fram två andra strategier som lärare använder sig av. Det första är att undvika ”problemet” genom att inte röra vid barnen och det andra är att tona ner ”problemet” och använda det som en naturlig del.

Alla ledare delar inte rädslan för fysisk kontakt som tidigare forskning talar om. I Öhmans (2017) intervjuer framkommer att några lärare inte ser fysisk beröring som ett problem i deras dagliga arbete och att de inte heller avstår från att beröra elever. Madak & Berg (1992) hittade i sin utvärdering av ett child protection program att lärare ansåg att de kände sig både säkrare och bättre förberedda att hantera frågan om fysisk beröring efter programmet. I programmet gav det ut information och riktlinjer till lärarna för vad som är att beräkna som bra/dålig beröring.

5.2.4 SAMMANFATTNING ELEVER, FÖRÄLDRARS OCH LEDARES RESONEMANG

Utifrån elevers perspektiv visar resultatet att fysisk beröring är ändamålsbundet, vilket innebär att syftet med beröringen avgör om eleverna anser den godtagbar. Elever anser att fysisk beröring är relevant och är en självklar del av undervisningen, framförallt för säkerhet, vid praktisk inlärning och för att skapa goda relationer. Föräldrar anser att fysisk beröring ska användas av ledare utifrån barnets bästa och de flesta verkar anse att ledare är professionella nog att veta när fysisk beröring bör användas. Trots det är många föräldrar generellt positiva till ökad information och riktlinjer gällande barns säkerhet. Ledare anser att fysisk beröring är nödvändig i undervisningen. Dock framträder tre aspekter i resultatet som gör att ledare känner en osäkerhet och tar det säkra före det osäkra och därmed undviker beröring: 1) En otydlighet i policydokument gör det svårt att veta vad som anses rätt 2) De känner oro för att andra, framförallt vuxna, ska tolka deras beröring som opassande och kan därför inte handla naturligt, 3) Hos manliga idrottslärare finns en rädsla för att oskyldig anklagas.

5.3 VILKA KONSEKVENSERNA FÅR EN NO-TOUCHING KULTUR FÖR IDROTTSUNDERVISNINGEN?

Under denna del kommer vi att lyfta möjliga konsekvenser av en mer utbredd no-touching kultur i utbildningssammanhang.

Vi har tidigare redovisat att ledare inom utbildning använder sig av fysisk kontakt för att säkerställa god säkerhet (Gleaves och Lang 2017, Fletcher 2013, Andersson, Öhman & Quennerstedt 2016). Konsekvenser av att säkerheten inte kan garanteras i en no-touching kultur blir för det första att ledare kan tveka att hjälpa en skadad elev, något som Gleaves och Lang (2017) lyfter fram i sin studie. Där belyser de fall där tränare tvekat att ingripa trots att det kan ha handlat om livsfara för eleven. Andra forskare (Öhman & Quennerstedt 2015b, Andersson, Öhman & Garrison 2016) lyfter fram fysisk beröring som en förutsättning för vissa aktiviteter och moment där det finns hög skaderisk och icke verbal kommunikation inte räcker till. Den andra konsekvensen av icke-tillräcklig beröring blir att moment helt riskeras att plockas bort från undervisningen om det kräver fysisk kontakt.

Fysisk beröring är en stor bidragande faktor till goda relationer mellan lärare och elever (Lang 2015, Öhman & Quennerstedt 2015b) och en sämre lärare/elevrelation skulle ge följande två konsekvenser. Den första relationella konsekvensen är social och berör det grundläggande i att vara mänsklig. Då fysisk beröring är ett sätt att visa tolerans och respekt för andra (Öhman & Quennerstedt 2015b), samt omtanke, närhet och uppmuntran (Caldeborg, Maivorsdotter & Öhman 2017), är det enligt forskarna en del i att vara människa. Utan fysisk kontakt riskerar naturlig social interaktion mellan individer gå förlorad. Den andra konsekvensen av sämre relationer är en försämrad läromiljö då elever får bättre självförtroende, större motivation och oftare tenderar att be om hjälp av lärare som de anser är nära (Carey E. Andrzejewski & Heather A. Davis 2008).

Caldeborg, Maivorsdotter & Öhman (2017) anser att fysisk beröring behövs för att eleven ska hitta rätt känsla i rörelsen. Mindre fysisk beröring skulle därför få negativa konsekvenser för elevers praktiska inlärning. Enligt Lang (2015) är fysisk beröring en kraftfull och viktig del i kommunikationen och Hewitt (2010) ser det som ett effektivt pedagogiskt redskap.

Pedagogiska konsekvenser av no-touching kulturen blir därför otydlig kommunikation och undervisningen blir mindre effektiv. Lang (2015) lyfter fram att det tycks svårt att kombinera policydokument för barns skydd med just en effektiv träning. Ytterligare konsekvenser uppkommer när ledare känner sig övervakade och sårbara för att oskyldigt anklagas för sexuella trakasserier genom att de handlar med ”safe practice”. Denna typ av upplägg hindrar

ledare från att naturligt arbeta i sin profession och reducerar spontaniteten i undervisningen då varje handling måste tänkas igenom och legitimeras.

Flera forskare (Caldeborg, Maivorsdotter & Öhman 2017, Piper 2011, Fletcher 2013) lyfter fram möjliga konsekvenser för lärarens professionalitet. Caldeborg et al. (2017) menar att en ökning av politiska riktlinjer, standarder och regler riskerar att påverka lärarens professionalitet då viktiga delar i denna är att kunna läsa av, fysiskt beröra, bygga relationer och ha god kommunikation med eleverna. Piper (2011) anser att tilliten till läraren att genomföra undervisningen på ett godtagbart sätt har minskat och Fletcher (2013) bedömer att lärarens frihet och autonomi har minskat. Tidigare kunde lärare anpassa undervisningen så att den bäst gynnar elevers utveckling, nu behöver läraren istället justera undervisningen så att potentiella problematiska situationer undviks. Även Lang (2015) lyfter fram att dagens diskurs, där både positiv och negativ beröring bakats samman, har skapat en respons hos ledare som leder till ett reglerat beteende. Tränarnas medvetenhet om andras granskande ögon gör att de reglerar handlandet till något mer acceptabelt och undviker att vidröra barnen på vissa zoner.

Öhman et al. (2015b) argumenterar i sin studie att fysisk beröring är en nödvändig komponent för att barn ska nå den maximala utveckling de har rätt till genom exempelvis FN:s barnkonvention. Författarna menar att se till barns bästa är större än enbart prioritera deras skydd då barn också har rätt till liv och att nå sin fulla utveckling, både mentalt och fysisk. Konsekvensen av no-touching kultur skulle enligt detta argument leda till att barns rättigheter inte kan uppnås.

Pépin-Gagne & Parent (2016) lyfter i sin studie att en konsekvens av ledares rädsla för att anklagas påverkar verkliga offer som har utsatts för sexuellt utnyttjande. Författarna menar att utsatta barns chans att bli bemött med misstänksamhet ökar eller att de i värsta fall inte vågar träda fram på alls grund av rädslan att inte bli trodd. Enligt studien kan också vissa organisationer avstå från att implementera förebyggande åtgärder mot sexuellt utnyttjande för att det då verka som om de har problem inom organisationer. Organisationer anses också avstå från förebyggande åtgärder då det kan leda till en ökad uppmärksamhet från utomstående vilket i sin tur kan öka risken för att ledare oskyldigt anklagas. Avslutningsvis upplever huvudmän för organisationer att det är obekvämt att konfrontera deras anställda/kollegor om inte bevisen är övertygande.

Avslutningsvis kommer vi lista ett konkret exempel på en situation från litteraturen där no-touchning kulturen har spelat in för att illustrera konsekvenserna.

Exempel: Under en pågående simundervisning är det inte längre brukligt att ledaren har sina händer under vattnet och de bör vara ordentligt synliga, men det finns fall där rädslan för fysisk beröring har gått ännu längre. Under en simundervisning skulle eleverna ta sig upp på bassängkanten, vilket alla utom en överviktig elev kunde göra. Ledaren valde i detta fall att inte hjälpa eleven upp fick utan barnet fick utpekande simma bort till en stege och sedan skamset gå tillbaka till gruppen. (Piper, Garratt & Tylor 2011)

5.3.1 SAMMANFATTNING KONSEKVENSER

Den första konsekvensen av en mer utbredd no-touchning kultur berör elevers säkerhet då den inte kan garanteras vid vissa moment och att lärare känner en rädsla för att ingripa även om olyckan är framme. Den andra konsekvensen blir försämrade relationer mellan lärare och elev vilket resulterar till en försämrad inläringsmiljö, men som också kan riskera att påverka mer fundamentala delar i att vara mänsklig. Den tredje konsekvensen blir att undervisningen blir mindre effektiv och får sämre kvalitet. Den fjärde konsekvensen är att lärarens professionella tillit skadas vilket leder till minskad frihet och ett reglerat beteende. Den femte konsekvensen är en elevs rättighet till maximalt kunna utvecklas inte kan uppfyllas. Den avslutande konsekvensen är att verkliga offer för sexuellt utnyttjande riskerar att påverkas negativt.

DEL 6 DISKUSSION

Under denna del kommer vi inledningsvis föra en metoddiskussion för att därefter inleda resultatdiskussionen. I resultatdiskussionen kommer vi först att presentera huvudfynd i vårt resultat och sedan diskutera resultaten. Avslutningsvis kommer ett avsnitt med didaktiska slutsatser.

6.1 METODDISKUSSION

När processen med att söka artiklar påbörjades hade vi sedan tidigare skrivit ner en övergripande frågeställning för vår studie. Den löd: Vad säger tidigare forskning kring fysisk beröring mellan vuxna och barn i undervisningssammanhang?

Vi hade som en inledande process fått expertråd av Marie Öhman, som själv är forskare inom fältet, att läsa antologin *Touch in Sports coaching and physical education - fear, risk and moral panic* (Piper 2015c). Denna bok gav en översiktlig bild över forskningsfältet från en viss synvinkel. Denna influerades vi av mycket och majoriteten av den fakta som står under vår bakgrund och tidigare forskning är hämtad därifrån. Boken vägledde oss även i framtagningen av sökord. Hade vi inlett vår forskning med en annan bakgrundsbok är det möjligt att vi hade sett på problemområdet med andra ögon.

Vi inledde sökningen genom att sätta samman ord som *Touching* och *education*, vilket inte gav något resultat samtidigt som orden för sig resulterade i för mycket orelevant material. Genom andra ord, så som *intergenerational touch*, *no-touch* och *safe teacher* och några snowball-sökningar hade vi slutligen fått ihop vårt material. Databaserna som användes var Eric och SPORTdiscus vilket efter urval 1 och 2 gav oss 21 artiklar. För ytterligare emperi gjordes också en manuell sökning. I databaserna var det enkelt att klicka i exempelvis tidsavgränsningar och att artiklarna skulle vara vetenskapligt granskade (peer reviewed). Sökningar i ytterligare databaser ansåg vi inte vara nödvändigt efter vi redan nått en mättnadskänsla i de två första.

Gällande de inklusionskriterier och exklusionskriterier som valdes ut, hade vi innan sökningen några tydligt klara för oss. Bestämt var att artiklarna skulle innehålla fysisk beröring i mening av kroppskontakt mellan människor, att artiklarna skulle rymmas inom ramen för undervisningssammanhang och att de skulle vara skrivna på svenska eller engelska. Att vi enbart valde artiklar skrivna på engelska kan naturligtvis ha påverkat vårt resultat genom att vi får mindre antal artiklar och kulturell bredd. Allt eftersom vi började att läsa rubriker och abstract upptäcktes att fler kriterier skulle exkluderas och inkluderas. Exempelvis

kom vi till insikt med att forskning från förskolan som vi från början inte hade tänkt att ha med hade mycket bra forskning som kunde bidra till intressanta resultat även i vår studie. Vidare upptäcktes att det fanns en hel del forskning kring fysisk beröring gällande barn med speciella behov och diagnoser, vilket istället valdes att exkludera då det ger en annan form av resultat och förutsättningar för fysisk beröring än vad vi sökte efter. Av de artiklar som skrevs ut efter urval 2 är det sju bortplockade. Dessa sju sållades bort efter att vi hade läst mer ingående och insåg att de inte var relevanta för vår studie.

Studiens begränsningar:

En begränsning i vår undersökning är att eftersom vårt forskningsfält är relativt nytt finns en stor begränsning i antalet studier som är gjorda på idrottslärare och från idrottsundervisning i frågan om fysisk beröring. Det har gjort att vi har valt att använda oss av forskning från föreningsidrotten, förskolan och skolan, vilket skulle kunna uppfattas som en svaghet. Dock anser vi att mycket av den forskningen är direkt applicerbar på idrottslärare och idrottsundervisningen. Ytterligare en begränsning inom forskningsfältet är att påträffa artiklar med skilda åsikter. Många av forskarna och författarna dyker upp i flera av artiklarna och har därför samma synvinkel på problemet. Svårigheten kan därför vara att få fram artiklar med skilda perspektiv, vilket vi märkte i vår inledande process. Dilemmat med att få fram forskning med skilda perspektiv skulle därför kunna anses vara en svaghet. Från början hade vi tänkt att enbart undersöka fysisk beröring utifrån lärares och elevers perspektiv, men insåg snabbt att forskningen där var begränsad. Det finns en del studier där lärare och tränare har intervjuats eller svarat på enkäter, men lite forskning är gjord utifrån elevers perspektiv. Vi lyckades till slut ändå få fram några artiklar där barn/elever stod i fokus och en artikel där barnens föräldrar ger sina åsikter kring fysisk beröring. Vi valde därför att lyfta in den sistnämnda för att få en bredd i resultatet och kunna skapa en bättre diskussion. Forskning som talar om dilemmat med fysisk beröring och som inte innefattar barn med särskilda behov eller sjukdomar var mycket begränsad.

6.2 RESULTATDISKUSSION

Inledningsvis i denna systematiska litteraturstudie nämndes att barn har rätt till en bra utbildning. I vår bakgrund visades att i läroplanen för idrott och hälsa står det att elever ska ges möjlighet att utveckla en god kroppsuppfattning, lära sig att samarbeta och respektera varandra. Samtidigt har vi konstaterat att en internationell upplevd hotbild av sexuella trakasserier och sexuellt utnyttjande inom idrottsvärlden har ökat, vilket har resulterat i att ett flertal policydokument med regler och riktlinjer för fysisk beröring har framkommit. Många av dessa dokument förespråkar en återhållsamhet av fysisk beröring mellan vuxna och barn. Syftet sägs vara att skapa en säker miljö för barn och minimera riskerna för att vuxna ska bli oskyldigt anklagade inom skola och ungdomsverksamheter.

Det vi ställer oss frågande till är om idrottslärare kan garantera en bra utbildning, där eleverna får utveckla en god kroppsuppfattning, lär sig samarbeta samt respektera varandra i en undervisningsmiljö där lärare inte ska tillåtas att fysisk beröra eleverna?

6.2.1 HUVUDFYND

Resultatet visar att många idrottslärare och ledare känner en oro och rädsla för hur andra ska tolka deras fysiska beröring till eleverna, framförallt andra vuxna. Dock framkommer fysisk beröring som en nödvändighet utifrån syftena god säkerhet, förebyggande av skador, inläring av komplexa rörelser och i syftet att skapa goda relationer. Resultat har också visat att elever verkar se fysisk beröring naturligt så länge eleven förstår lärarens syfte med beröringen. Föräldrar anser att fysisk beröring är nödvändigt så länge läraren ser till barnets bästa. En möjlig konsekvens i en no-touching kultur är att ett barns rättighet att maximalt kunna utvecklas riskerar att inte nås. Slutligen kan det konstateras att få studier hittades som anses kritiska mot fysisk beröring inom idrott.

6.2.2 GEMENSAMMA NÄMNARE - ELEVER, FÖRÄLDRAR OCH LEDARE

Resultatet i vår studie visar att eleverna nämner fysisk beröring som en naturlig del av idrottsundervisningen när det handlar om säkerhet, vid inläring och för uppmuntran (Caldeborg, Maivorsdotter & Öhman 2017). Dessa tre områden är även detsamma som idrottslärare lyfter där fysisk beröring behövs för att kunna bedriva en bra undervisning. Lärare uppger trots detta att de är rädda och känner en oro för att deras fysiska kontakt ska uppfattas som olämplig. Frågan är om lärare är medvetna om elevernas åsikter eller om det i själva verket är åsikter från kollegor, rektorer och föräldrar som lärare egentligen känner en osäkerhet inför. Denna osäkerhet och påverkan utifrån skulle kunna vara ett exempel på vad

Foucault menar med en diskurs. En lärare känner en rädsla för andras åsikter, vad som antas vara ”det riktiga”, och formar sitt handlande utifrån detta.

En anklagelse från en förälder sätter inte lärare i en enkel position att försvara sig, varken mot föräldern eller mot skolan. Dock verkar föräldrar enligt studien som redovisats i vårt resultat lika eniga som elever och lärare om att fysisk kontakt behövs då syftet med beröringen är att skydda eleverna, är till för inläring och som ett sätt att visa omtanke och support. Det viktiga för föräldrarnas är att lärare handlar utifrån deras barns bästa. Lärare borde därför inte behöva känna en oro för fysisk beröring. Antalet studier av elever och föräldrars perspektiv är dock begränsad och kan därför inte generaliseras. De konsekvenser som däremot kan dras är att om idrottslärare inte fysiskt får beröra sina elever tvingas de att begränsa sin undervisning då en del aktiviteter och moment riskerar att bli direkt farliga. Lärare har således inte heller möjlighet att hjälpa elever med övningar, vilket gör att elever kanske inte vågar att prova en övning eller inte får till den rätt.

6.2.3 LÄRARYRKET - EN DEL AV EN OMSORGS PRAKTIK

Många forskare i vårt resultat är överens om att fysisk beröring är viktigt för barns utveckling (Stamatis 2011, Fletcher 2013, Andrzejewski & Davis 2008, Owen & Gillentines 2011, Piper & Smith 2002). Goda relationer visar också Lang (2015) ökar barns självförtroende och motivation. I vårt resultat konstaterats att läraryrket är en del av en omsorgspraktik och att det ingår i lärarens profession att visa omtanke. Omtanke kan naturligtvis visas på andra sätt än genom fysisk beröring, men som Stamatis (2011) nämner har vi människor en förmåga att tro mer på handling än på ord. En klapp på axeln eller en high-five kan enligt oss förstärka ett ”bra jobbat” och får den personliga uppmuntran en mer trovärdig innebörd.

Om lärare genom fysisk beröring har en större chans att skapa goda relationer till sina elever och därmed kan bidra till att öka elevers självförtroende och motivation gynnar det både lärare och elever ur pedagogiska och sociala aspekter. Begränsas däremot fysisk beröring faller en del av lärares yrkesprofession, vilket exempelvis innebär att en lärare aldrig kan ge en elev som är ledsen en tröstande kram eller en uppmuntrande klapp på axeln. Enligt oss hade en sådan skola varit förödande att arbeta i. Personer som väljer att bli lärare har ofta en stor empati och vill att elever ska lyckas. Avståndstagande av den tröstande kramen riskerar att förstöra både yrkesprofessionen och individen bakom lärarrollen. Vi önskar i alla fall inte att stå bredvid och se på medan en elev gråter.

6.2.4 DEN FYSISKA BERÖRINGENS TVÅ SIDOR

I vårt resultat benämner några forskare fysisk beröring som ett dilemma (Brackenridge 1997, Péph-Gagne & Parent 2016, Fasting 2005). De menar att ledare och organisationer (vilket kan vara en skola) skulle kunna utnyttja sin maktposition, vilket är något som idrottslärare och ledare måste ha i åtanke på sitt arbete. En vuxen lärare gentemot sin elev sitter på en maktposition som är svår att ifrågasätta, särskilt om eleven är en tjej och läraren en man. I vårt resultat framkommer det att organisationer generellt sett är rädda för att konfrontera ledare och anställda och ställer sig gärna inte i valet att besluta vem av den vuxne eller barnet som talar sanning. Resultatet konstaterar också att personer som blivit utsatta för sexuella trakasserier eller utnyttjande får konsekvenser. Många offer har svårt att lita på andra, är rädda, har svårt för att våga ha egna åsikter och skyller allt dåligt som händer på sig själva. Frågan som kan ställas utifrån konsekvenserna är vad som väger tyngst. Antingen ska vi garantera skydd för elever mot sexuellt utnyttjande och utesluta fysisk beröring, eller så ska lärare tillåtas beröra barn och ges möjligheten att erbjuda elever en större bredd av aktiviteter och kroppsrörelser i undervisningen.

Det finns studier som har övertygande siffror om att atleter har blivit trakasserade och utnyttjade av ledare, dock finns det även studier som visar att de flesta som blir trakasserade och utnyttjade blir det av en närstående (Piper et al. 2013). Dessutom menar Pépin-Gagne & Parent (2016) att barn vid undervisning av idrottsmoment kan skilja mellan vad som är acceptabel beröring och vad som är sexuellt utnyttjande. Det är även väldigt få fall rapporterade där en ledare eller lärare har blivit oskyldigt dömd för att ha ofredad en atlet/elev. Med utgångspunkt i denna vetenskap kan nu snarare frågan ställas om den moraliska paniken som råder kring att ge barn säkerhet mot sexuellt ofredande av vuxna är proportionerlig mot hur rädda idrottslärares är för att fysiskt beröra sina elever i idrottsundervisningen? Vi anser utifrån våra resultat att denna stora rädsla känns absurd. Det känns som att samhället har blossat upp ett problem som egentligen inte finns men som påverkar en idrottslärare så pass mycket att de är rädda på sitt arbete. Lika väl som elever ska kunna känna sig trygga i skolan och att lärare litar på dem. Lika väl ska också lärare kunna känna sig trygga och få en tillit till att de kan sitt arbete.

6.3 DIDAKTISKA SLUTSATSER

Didaktik handlar i grunden om hur undervisning kan förstås och hur den i klassrummet går till. Både teorier och modeller används för att förstå de olika inlärnings- och undervisningsprocesserna. De didaktiska frågorna är tillsammans med den didaktiska triangeln exempel på verktyg att använda (Wahlström 2016). Under denna del kommer vi föra en diskussion kring de didaktiska val en lärare ställs inför vid undervisning i en no-touching kultur. Vi avser att inledningsvis använda oss av de didaktiska frågorna: ”vad, hur, varför, av vem, för vem och var” för att avslutningsvis föra en diskussion med den didaktiska triangeln.

Varför-frågan hjälper läraren att styrka sina handlingar och elevernas motivation att lära sig innehållet. En lärare kan enligt vårt resultat styrka användningen av fysisk beröring genom att hänvisa till de pedagogiska och sociala möjligheterna vi funnit, exempelvis att det effektiviserar inläringen och är en viktig komponent i elev/lärare relationen. Det är helt enkelt en förutsättning för att uppnå den nivå på undervisningen som eleverna har rätt till. Om läraren på ett tydligt sätt kan lyfta fram dessa argument blir syftet med beröringen klar för eleverna och de accepterar då beröringen.

Vad-frågan syftar till innehållet och målet med undervisningen. Enligt Lgr 11 ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin kroppsuppfattning och tilltro till egen fysiska förmåga. De ska även kunna röra sig i olika fysiska sammanhang och kunna förebygga risker vid fysisk aktivitet. Utan fysisk beröring riskerar moment att förenklas eller helt försvinna från undervisningen. Detta leder till en mindre variation och mindre förmåga att utveckla komplexa rörelsemönster. Eleverna riskerar också att inte lära sig hur risker bäst förebyggs vid fysisk aktivitet.

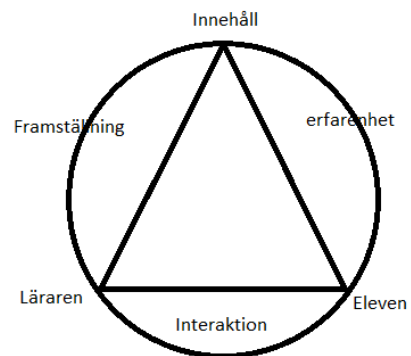
Hur-frågan berör hur undervisningen ska genomföras. Genom vårt resultat ser vi dels att fysisk beröring ska användas med ett tydligt syfte, för barns bästa om det ska bli accepterat av både elever och föräldrar, och dels finns det zoner på elevers kroppar där beröringen anses vara mer acceptabel.

Av vem- frågan tycks påverkas av om läraren är manlig eller kvinnlig. Manliga lärare tycks ha svårare att fysiskt beröra eleverna utan att känna sig granskade. Relationen mellan läraren och elev behövs också ta i beaktande då detta påverkar om beröring anses acceptabel eller inte.

För vem-frågan lyfter det faktum att elever är en heterogen grupp. Elevers preferenser kommer att skiljas åt för vad de anser om fysiska beröring i undervisningssammanhang. Här är det viktigt att kunna läsa av och kunna väga eventuella fördelar mot dess risker.

Var-frågan verkar också vara viktiga att ta hänsyn till för lärare när det gäller fysisk beröring. Var i rummet den fysiska kontakten inträffar verkar ha betydelse, exempelvis om beröringen äger rum i en simbassäng eller i ett rum utan andra vittnen.

Den didaktiska triangeln är en modell för att illustrera relationen mellan innehåll, lärare och elev. I relationen mellan innehåll och läraren står framställningen, dvs. hur läraren hanterar innehållet. När läraren arbetar med innehållet på lektionen sker en interaktion mellan läraren och eleven. Eleven får genom att arbeta med innehållet en förståelse och erfarenhet. Den didaktiska triangeln kan också utvidgas till att inkludera påverkan från ramar från skolan, samhället och i slutändan hela världen då alla dessa delar är med och inverkar på skolan och synen på kunskap Wahlström (2016). Den fysiska beröringen brer ut sig över hela spekrat av den didaktiska triangeln. Den finns i framställningen genom att den exempelvis är en förutsättning för ett visst innehåll eller förbättrar effektiviteten på inläringen. I interaktionen som sker mellan lärare och elev är god kommunikation och relation viktiga komponenter. Eleven får genom att arbeta med innehållet en erfarenhet och förståelse för fysisk beröring vilket eleverna kan ta med sig ut i samhället. Det är tydligt i forskningsfält att den didaktiska triangeln även påverkas av ramar utanför klassrummet. Exempel på detta är de olika policydokument och riktlinjer från organisationer eller regeringar, men även i hög grad diskurser då dessa finns runt omkring oss i alla dagliga situationer. Eftersom att den dominerande diskursen om fysisk beröring idag kretsar kring barns skydd snarare än dess möjligheter kommer detta forma både lärarens förståelse och handlande när det gäller att beröra eleverna.

Figur 1: Den didaktiska triangeln (Wahlström 2016)

DEL 7 SLUTSATS

En slutsats som kan dras utifrån vår studie är att fysisk beröring anses nödvändig inom idrottsundervisningen för att kunna garantera den kvalitet på utbildningen som elever har rätt till. Ännu en slutsats är dessutom att både elever, föräldrar och lärare verkar eniga om att fysisk beröring är viktig i undervisningen och särskilt inom områdena för säkerhet, inläring och relationsskapande. Dock behövs ytterligare forskning för att kunna styrka den lilla andelen forskning som finns från de olika perspektiven. Hela problematiken med att lärare känner en rädsla för att den fysiska beröringen ska missuppfattas verkar bygga på en heterosexuell norm genom det underliggande antagandet att, framförallt manliga, lärare skulle vara intresserade av kvinnliga elever.

En viktig didaktisk slutsats att dra är att en no-touching kultur har en påverkan på hela den didaktiska triangeln. Det är alltså inte enbart läraren eller enbart eleven som påverkas av konsekvenserna av no-touching. Att utesluta fysisk kontakt mellan lärare och elever ger läraren konsekvenser i sitt utförande, vilket påverkar planeringen av innehållet i undervisningen, vilket i sin tur påverkar vad eleven får ut av undervisningen.

En annan slutsats som kan dras efter att ha genomfört denna systematiska litteraturstudie är att de behövs fler forskare som vill forska inom fältet för att öka kunskapen. En ökad kunskap ökar chansen till att stärka och framhäva den fysiska beröringen nödvändighet som framkommit genom denna studie.

DEL 8 STUDIENS KUNSKAPSBIDRAG OCH FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING

Denna systematiska litteraturstudie har undersökt den pågående debatten om hur fysisk kontakt mellan lärare och elev påverkar idrottsundervisningen. I vårt resultat har vi besvarat frågan om vilka möjligheter och dilemman det finns med fysisk beröring. Vi har dessutom fått fram vad elever, föräldrar och ledare anser om fysisk beröring. Resultat har även visat vilka möjliga konsekvenser en no-touching kultur får för idrottsundervisningen. Vår forskning har visat att det finns en rädsla för fysisk beröring hos idrottslärare, samtidigt som många anser att den är viktig. Säkerhet, inläring och omtanke är de tre främsta områdena som både elever, föräldrar och lärare lyfter där fysisk beröring måste tillåtas. Studien har även visat att en no-touching kultur kan få stora konsekvenser för barns kunskapsutveckling i skolan.

Utifrån studiens artikelsökning går det att konstatera att det saknas kvantitativ forskning inom fältet. Inom forskningsfältet behövs vidare forskning inom idrottsundervisning för skolan. Vi

har konstaterat under vår metod att studier från idrottsundervisningen var begränsad och att vi därför har fått använda oss av studier från föreningsidrotten, förskolan och skolan. Studier där elever är i fokus behövs för att kunna stärka resonemang kring deras åsikter om fysisk beröring i idrottsundervisningen. Detsamma gäller för föräldrars perspektiv där det i nuläget enbart finns en konstaterad studie där föräldrars åsikter om ledares fysiska beröring till föräldrarnas barn studeras. Intressant vidare forskning hade varit att studera om och hur idrottslärare praktiskt arbetar för att övervinna problematiken kring fysisk beröring i sin undervisning. Det finns ett uttalat problem - frågan är hur det ska lösas och av vem.

- Andersson, J., Öhman, M., & Garrison, J. (2016). Physical education teaching as a caring act—techniques of bodily touch and the paradox of caring. *Sport, Education and Society*, 1-16.
- Andrzejewski, C. E., & Davis, H. A. (2008). Human Contact in the Classroom: Exploring How Teachers Talk about and Negotiate Touching Students. *Teaching And Teacher Education: An International Journal Of Research And Studies*, 24(3), 779-794.
- Brackenridge, C. (1997). He owned me basically.. Women´s Experience of Sexual Abuse in Sport. *International review for the sociology of sport*, 32(2), 115-130.
- Caldeborg, A., Maivorsdotter, N., & Öhman, M. (2017). Touching the didactic contract—a student perspective on intergenerational touch in PE. *Sport, Education and Society*, 1-13.
- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap : Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar (1. utg. ed.). Stockholm: Natur & Kultur.
- Fasti, K. (2005) <http://www.idrottsforum.org/articles/fasting/fasting050405.pdf> (2018-03-21)
- Fletcher, S. (2013). Touching Practice and Physical Education: Deconstruction of a Contemporary Moral Panic. *Sport, Education And Society*, 18(5), 694-709.
- Foucault, M. (1989[1974]). *The order of things: an archaeology of the human sciences*. (Repr.) London: Tavistock/Routledge.
- Garratt, D., Piper, H., & Taylor, B. (2013). ‘Safeguarding’ sports coaching: Foucault, genealogy and critique. *Sport, Education and Society*, 18(5), 615-629.
- Gleaves, T., & Lang, M. (2017). Kicking “No-Touch” Discourses Into Touch: Athletes’ Parents’ Constructions of Appropriate Coach–Child Athlete Physical Contact. *Journal of Sport & Social Issues*, 41(3), 191-211.
- Hardman, A., Bailey J., Lord, R. (2015). Care and touch in trampoline gymnastics. Reflections and analysis from the UK. I H. Piper (Red.), *Touch in sports coaching and physical education: fear, risk, and moral panic* (s. 151-166). New York : Routledge.
- Hewitt, D. (2010) Positive reasons for giving and making available physical contact to students. Intensive interaction [Online].

- Johnson T, R. (2015). Training 'safe' bodies in an era of child panic in the United States: New technologies for disciplining the self. I H. Piper (Red.), *Touch in sports coaching and physical education: fear, risk, and moral panic* (s. 35-51). New York : Routledge.
- Jones, A. (2004). Social Anxiety, Sex, Surveillance, and the 'Safe' Teacher. *British Journal Of Sociology Of Education*, 25(1), 53-66.
- Lang, M. (2015). Touchy Subject: A Foucauldian Analysis of Coaches' Perceptions of Adult-Child Touch in Youth Swimming. *Sociology Of Sport Journal*, 32(1), 4-21.
- Madak, P. R., & Berg, D. H. (1992). The Prevention of Sexual Abuse: An Evaluation of "Talking about Touching.". *Canadian Journal Of Counselling*, 26(1), 29-40.
- Neill, S. J. (1991). Children's Responses to Touch--A Questionnaire Study. *British Educational Research Journal*, 17(2), 149-63.
- Owen, P. M., & Gillentine, J. (2011). Please Touch the Children: Appropriate Touch in the Primary Classroom. *Early Child Development And Care*, 181(6), 857-868.
- Pépin-Gagné, J., & Parent, S. (2016). Coaching, Touching, and False Allegations of Sexual Abuse in Canada. *Journal Of Sport & Social Issues*, 40(2), 162-172.
- Piper, H. (2015a). Child protection in sports coaching and physical education. I H. Piper (Red.), *Touch in sports coaching and physical education: fear, risk, and moral panic* (s. 1-13). New York : Routledge.
- Piper, H., & Smith, H. (2003). 'Touch' in educational and child care settings: Dilemmas and responses. *British Educational Research Journal*, 29(6), 879-894.
- Piper, H., Garratt, D., & Taylor, B. (2013a). Child Abuse, Child Protection, and Defensive "Touch" in PE Teaching and Sports Coaching. *Sport, Education And Society*, 18(5), 583-598.
- Piper, H., Garratt, D., & Taylor, B. (2013b). Hands off! The practice and politics of touch in physical education and sports coaching. *Sport, Education & Society*, 18(5), 575-582.
- Piper, H., Taylor, B., & Garratt, D. (2012). Sports Coaching in Risk Society: No Touch! No Trust!. *Sport, Education And Society*, 17(3), 331-345.

Piper, H., Taylor, B., Garratt, D. (2015b). Hands-off PE teaching and sport coaching in the UK. I H. Piper (Red.), *Touch in sports coaching and physical education: fear, risk, and moral panic* (s. 14-34). New York: Routledge.

Piper, H. (2015c). *Touch in sports coaching and physical education: Fear, risk, and moral panic*. New York: Routledge

Skolverket (2011) *Läroplan, examensmål och gymnasiet gemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Stockholm, Skolverket. Hämtad från:

<https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/idrott-och-halsa#anchor1> (2018-05-23)

Smith, D., & Strand, B. (2014). What is a Coach Saying When No Words are Spoken?. *Journal Of Youth Sports*, 7(2), 20-23.

Stamatis, P. J. (2011). Nonverbal Communication in Classroom Interactions: A Pedagogical Perspective of Touch. *Electronic Journal Of Research In Educational Psychology*, 9(3), 1427-1442.

Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik* (Andra upplagan. ed.). Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Öhman, M. (2017). Losing Touch-Teachers' Self-Regulation in Physical Education. *European Physical Education Review*, 23(3), 297-310.

Öhman, M., & Quennerstedt, A. (2015b). Questioning the No-Touch Discourse in Physical Education from a Children's Rights Perspective. *Sport, Education And Society*, 22(3), 305-320.

Öhman, M., Grundberg-Sandell, C. (2015a). The pedagogical consequences of “no touching” in physical education: The case of sweden. I H. Piper (Red.), *Touch in sports coaching and physical education: fear, risk, and moral panic* (s. 70-84). New York : Routledge.

DEL 10 BILAGOR

Under denna del kommer vi redogöra för vår litteratursökning och artikelmatris.

DEL 10.1 REDOVISNING AV LITTERATURSÖKNING

Efter läsning av rubriker (urval 1)

Efter läsning av abstract (urval 2)

Sökning Sökmotor	Sökord Fritext/ämnesord	Begränsning	Träffar	Urval 1	Urval 2
#1 Eric	Intergenerational touch	Peer reviewed, 1990-2018	3	3	3
#2 SPORTdiscus	Intergenerational touch	Peer reviewed, 1990-2018	2	0	0

Vald(a) artikel(ar):

Tidskriftens namn, vol. (nr)	Författare/årtal	Artikelns namn
European Physical Education Review, v23 n3, p297-310. Database: ERIC	Öhman, Marie (2017)	Losing Touch--Teachers' Self-Regulation in Physical Education
Sport, Education and Society, v22 n3, p305-320. Database: ERIC	Öhman, Marie; Quennerstedt, Ann (2017)	Questioning the No-Touch Discourse in Physical Education from a Children's Rights Perspective
Sport, Education and Society, v18 n5, p694-709. Database: ERIC	Fletcher, Simon (2013)	Touching Practice and Physical Education: Deconstruction of a Contemporary Moral Panic

Sökning Sökmotor	Sökord Fritext/ämnesord	Begränsning	Träffar	Urval 1	Urval 2
#1 Eric	Touching	Peer reviewed, 1990-2018	266	23	13

Vald(a) artikel(ar):

Tidskriftens namn, vol. (nr)	Författare/årtal	Artikelnas namn
Canadian Children, v26 n2, p28-29. Database: ERIC	Swanson, Susan; Sippel, Jan (2001)	Another Look at Sexual Abuse Prevention for Young Children: A Revised Prevention Program.
British Educational Research Journal, v17 n2, p149-63. Database: ERIC	Neill, Sean R. St J (1991)	Children's Responses to Touch--A Questionnaire Study.
Sport, Education and Society, v18 n5, p648-662. Database: ERIC	Jones, Robyn L.; Bailey, Jake; Santos, Sofia (2013)	Coaching, Caring and the Politics of Touch: A Visual Exploration
Professional School Counseling, v1 n4, p62-65. Database: ERIC	Del Prete, Tony (1998) (EJ574952), Database: ERIC	Getting Back in Touch with Students: Should We Risk It?
Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies, v24 n3, p779-794. Database: ERIC	Andrzejewski, Carey E.; Davis, Heather (2008)	Human Contact in the Classroom: Exploring How Teachers Talk about and Negotiate Touching Students
Electronic Journal of Research in Educational Psychology, v9 n3 p1427-1442. Database: ERIC	Stamatis, Panagiotis J (2011)	Nonverbal Communication in Classroom Interactions: A Pedagogical Perspective of Touch
Early Child Development and Care, v181 n6, p857-868. Database: ERIC	Owen, Pamela M.; Gillentine, Jonathan (2011)	Please Touch the Children: Appropriate Touch in the Primary Classroom

British Journal of Sociology of Education, v25 n1, p53-66. Database: ERIC	Jones, Alison (2004)	Social Anxiety, Sex, Surveillance, and the 'Safe' Teacher
Discourse Studies in the Cultural Politics of Education, v30 n4, p443-456. Database: ERIC	Allen, Louisa (2009)	"The 5 cm Rule": Biopower, Sexuality and Schooling
Canadian Journal of Counselling, v26 n1 p29-40 Database: ERIC	Madak, Paul R.; Berg, Dale H.. (1992)	The Prevention of Sexual Abuse: An Evaluation of "Talking about Touching."
British Educational Research Journal, v29 n6 p879-894 Database: ERIC	Piper, Heather; Smith, Hannah (2003)	"Touch" in Educational and Child Care Settings: Dilemmas and Responses
Journal of the Scholarship of Teaching and Learning, v9 n1 p108-117 Database: ERIC	Wilson, Janie H.; Stadler, Jonathan R.; Schwartz, Beth M (2009)	Touching Your Students: The Impact of a Handshake on the First Day of Class

Sökning	Sökord	Begränsning	Träffar	Urval 1	Urval 2
Sökmotor	Fritext/ämnesord				
#1 Eric	No touch	Peer reviewed, 1990-2018	4	3	2

Vald(a) artikel:

Tidskriftens namn, vol. (nr)	Författare/årtal	Artikelnas namn
Sport, Education and Society, v17 n3 p331-345 Database: ERIC	Piper, Heather; Taylor, Bill; Garratt, Dean (2012)	Sports Coaching in Risk Society: No Touch! No Trust!
Sport, Education and Society, v18 n5 p583-598, Database: ERIC	Piper, Heather; Garratt, Dean; Taylor, Bill (2013)	Child Abuse, Child Protection, and Defensive "Touch" in PE Teaching and Sports Coaching

Sökning	Sökord	Begränsning	Träffar	Urval 1	Urval 2
Sökmotor	Fritext/ämnesord				
#1 SPORTDISCUS	Touching	Peer reviewed, 1990-2018	182	7	3

Tidskriftens namn, vol. (nr)	Författare/årtal	Artikels namn
Journal of Sport & Social Issues, Vol. 40 Issue 2, p162 (English Abstract Available), Database: SPORTDiscus	Pépin-Gagné, Joannie; Parent, Sylvie (2016)	Coaching, Touching, and False Allegations of Sexual Abuse in Canada.
Journal of Youth Sports Spring Vol. 7 Issue 2, p20, Database: SPORTDiscus	Smith, David; Strand, Bradford (2014)	What is a Coach Saying When No Words are Spoken?
Sport, Education & Society Vol. 18 Issue 5, p575, Database: SPORTDiscus	Piper, Heather; Garratt, Dean; Taylor, Bill (2013)	Hands off! The practice and politics of touch in physical education and sports coaching.

Sökning Sökmotor	Sökord Fritext/ämnesord	Begränsning	Träffar	Urval 1	Urval 2
#1 SPORTDISCUS	No touch	Peer reviewed, 1990-2018	25	1	1

Vald(a) artikel:

Tidskriftens namn, vol. (nr)	Författare/årtal	Artikelns namn
Sociology of Sport Journal Vol. 32 Issue 1, p4 Database: SPORTDiscus	Lang, Melanie (2015)	Touchy Subject: A Foucauldian Analysis of Coaches' Perceptions of Adult-Child Touch in Youth Swimming.

Artikel	Syfte	Metod	Resultat	Bedömning
Child abuse, child protection and defensive touch in PE teaching and sports coaching – (Heather Piper, Dean Garratt and Bill Taylor 2013)	Artikeln undersöker no-touching träning ur ett perspektiv av tränares och idrottslärares arbete genom att placera det i en social kontext med moralisk panik, risk och "worst case thinking"	Design: Kvalitativ studie Metod: reanalyserar guidelines och litteratur, lärarintervjuer, observationer och gruppintervjuer. Population/Studiegrupp: Tränare och idrottslärare Urval:Fokus var tränare för fotboll, simning, kanot och idrottslärare. Etisk godkänd: Hänvisar till gjorda studier	Äldre, mer erfarna tränare var mer kritisk till den nuvarande träningen och material med policyriktlinjer och kontroller av tränare. Yngre och mindre erfarna tränare accepterade mer den nya kulturen, man har blivit så van att det går automatiskt. Några säger att de inte gillar sättet som det är på nu men att de accepterar det.	Relevant
Children´s Response to touch- a questionnaire study – (Neill, Sean R. St J 1991)	Barn mellan 5 åldrar mellan 9 och 17 skulle titta på olika typer av situationer av fysisk beröring	Design: Kvantitativ tvärsnittsdesign Metod: Frågeformulär Population/Studiegrupp: Barn Urval: mellan 9 och 17 år Etisk godkänd: Ja, etik framgår	Den största skillnaden i vad man ansåg om vänlig fysisk beröring var vart på kroppen man blev fysisk berörd. Men inga av könen eller i någon ålder gillade att bli fysiskt berörda av okända människor. Att bli berörd på ben och på bröstkorg var minst accepterat, speciellt bland tonårstjejerna. Axel och arm vad det mest accepterade stället att bli fysiskt berörd på i alla åldrar. Huvudet och ryggen var acceptabelt i vissa åldersgrupper och fysisk beröring på händerna var mer accepterat bland tjejer än bland killar.	Bra, relevant

<p>Coaching, touching, and false allegations of sexual abuse in canada Joannie Pépin-Gagne and Sylvie Parent (2016)</p>	<p>Syftet är att undersöka hur ledares rädsla för att falskt anklagas påverkar unga atleter som faktiskt utsatts</p>	<p>Design: Kvalitativ studie</p> <p>Metod: reanalyserar litteratur, intervjuer och observationer.</p> <p>Population/Studiegrupp:</p> <p>Urval:</p> <p>Etisk godkänd:</p>	<p>Låg andel av anklagelser som faktiskt är falska. Vanligt att unga håller tyst. Det finns en stor chans att verkliga offer blir bemötta med misstänksamhet. Organisationer känner rädsla för att implementera förebyggande åtgärder och att konfrontera kollegor/anställda.</p>	<p>Bra. Relevant.</p>
<p>He owned me basically...Women's experience of sexual abuse in sport - Celia Brackenridge (1997)</p>	<p>Artikeln vill visa på sexuella trakasserier mot kvinnor inom idrotten och hur de har förövande konsekvenser för flickor och kvinnor. Coacher har en maktposition gentemot sina atleter.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie</p> <p>Metod: Intervjuer och data från en katalog</p> <p>Population/Studiegrupp: personer som kom fram genom en screening av en nationell dokumentär på tv. Några hade blivit utsatta för sexuellt utnyttjande inom idrotten, andra i andra kontexter och några var föräldrar eller vänner till offer</p> <p>Urval: 89 personer ringdes. Katalogen med data från allmänna domäner insamlat både genom personlig kommunikation (telefon, face to face) och från texter.</p> <p>Etisk godkänd: Ja</p>	<p>Konsekvenser av utnyttjande är många, men tex social förbi, ementionellt kaos, psykologiska ärr och negativa effekter för ens relation till familj, vänner och sport. Vanligt hos någon som blivit utnyttjad är att man kan känna en ambivalens mot sin coach, att man är den som har sårat honom. Känslor som kan komma efter att man blivit utnyttjad: Misstänksam, svårt att lita på andra. Rädd, har svårt att stå för egna åsikter Skyller allt på sig själv för allt dåligt som händer</p>	<p>Relevant</p>

<p>Human contact in the classroom: Exploring how teachers talk about and negotiate touching students. Carey E. Andrzejewski & Heather A. Davis (2008)</p>	<p>Studien handlar om vad fyra erfarna kvinnliga lärare anser kring när/hur fysisk beröring ska gå till med elever. Hur fattar lärare beslut rörande hur de skapar fysisk/emotionell connection med eleverna</p>	<p>Design: Kvalitativ studie</p> <p>Metod: Intervju, open-ended intervju.</p> <p>Population/Studiegrupp: Fyra kvinnliga deltagare</p> <p>Urval: Deltagare som såg fysisk beröring som en naturlig del i yrket</p> <p>Etisk godkänd: ja.</p>	<p>Bättre prestation om elev har: tillhörighetskänsla till skolan, positiv lärar/elev relation (självförtroende, motivation, söka hjälp). Alltså både pedagogiskt redskap och varmt klassrumsklimat med omtanke. Fysisk beröring som ämne är tabubelagt.</p> <p>De skapar en modell med 4 delar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Läsa av eleverna: Läraren kan känna av, se, höra eller ha intuition. 2) Bedöma effekten: Olika risker, både med att röra och inte röra (socialt) och fysiskt. 3) Risk hållning: bedöma om det är värt eller inte att röra. ingen fast punkt utan verkar variera 4) Gränser: Relationella, beteende, rumsligt, emotionellt. 	<p>Bra. Relevant.</p>
<p>Kicking "No-touch" discourses into touch: Athletes parents constructions of appropriate coach-child athlete physical contact – Thomas Gleaves och Malanie Lang (2017)</p>	<p>Studien ville utforska vad unga simmares föräldrar hade för uppfattning om tränares fysiska kontakt till sina simmare.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie</p> <p>Metod: intervjuer</p> <p>Population/Studiegrupp: England, föräldrar, alla hade minst en deltagare under 18 år med i simklubben</p> <p>Urval: 6 föräldrar deltog 2 manliga och 4 kvinnliga</p> <p>Etisk godkänd: Ja, finns utskrivet</p>	<p>Föräldrar talar om 3 områden som tränare och deras fysiska kontakt till deras barn som ansågs vara lämpliga:</p> <ul style="list-style-type: none"> för att skydda barnet för att hjälpa till att utveckla en kroppsteknik för att bry sig och moralisk support. 	<p>Bra. Relevant.</p>

<p>Losing touch - Teachers' self-regulation in physical education Marie Öhman (2017)</p>	<p>Undersöka idrottslärares självreglering av fysisk beröring i relation till diskursen kring barnskydd och no touch</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Datainsamling i form av intervjuer Population/Studiegrupp: Idrottslärare från grundskolan och gymnasium Urval: 10 kvinnor 13 män ålder 30-63 olika lång arbetserfarenhet. 15 olika skolor i Sverige Etisk godkänd: Ja, förlitar mig på att hänvisad forskning är granskad</p>	<p>Resultatet visar på två olika typer av självreglering. 1) anpassning med hjälp av strategier för att undvika problemet och 2) motstånd genom användning av strategier för att nedtona problemet</p>	<p>Bra. Relevant</p>
<p>Nonverbal communication in classroom interactions: A pedagogical perspective of touch – Panagiotis J. Stamatis (2011)</p>	<p>Artikeln utforskar beröring utifrån en "beröringsuppfattning". Ger beskrivning av barns behov av kontakt, såväl som deras störningar av beröring</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Videoinspelning & videoanalys Population/Studiegrupp: Förskollärare Urval: 20 förskolelärare Etisk godkänd: Hänvisning till annan studie</p>	<p>Då de gav mer positiv fysisk beröring till barn i klassrumsmiljöer som uppskattning och kramas mer än vad de gjort tidigare. Det märkte förbättringen av skolklimatet och relationen mellan förskollärarna och förskolebarn.</p>	<p>Relevant</p>

<p>Physical education teaching as a caring act – Techniques of bodily touch and the paradox of caring Joacim Andersson, Marie Öhman & Jim Garrison (2016)</p>	<p>Att titta på hur idrottslärare hantera olika tekniker för fysisk beröring och vad de anser vara spänningen/orosmoment kring fysisk beröring</p>	<p>Design: Kvalitativ om-analys</p> <p>Metod: användning av redan befintlig intervjudata, gjort en re-analys (om-analys) från det pågående projektet "Don't touch" som visar på huvudsakliga diskurser om orosmoment kring sexuella anklagelser och barnskydd påverkar lärares pedagogiska arbete i idrottsundervisningen, och utifrån denna studie utformat 3 nya analytiska frågor.</p> <p>Population/Studiegrupp: Idrottslärare i grundskolan och på gymnasiet</p> <p>Urval: 10 kvinnor 13 män ålder 30-63 olika lång arbetserfarenhet. 15 olika skolor i Sverige</p> <p>Etisk godkänd: Ja, litar på befintlig studie de använt sig av, förekommer i fler artiklar.</p>	<p>Resultatet visar att idrottslärares sätt att hantera olika funktioner av fysisk beröring kan delas in i tre olika typer av kroppsberöring. 1) Beröring utifrån säkerhet, som karakteriseras av att ha som avsikt att skydda elever från att skada sig eller som hjälp när de har skadat sig. 2) Beröring utifrån ett inlärningsperspektiv, vilket syftar till beröring vid en inlärningsprocess och 3) Beröring i form av relationsskapande, vilket syftar till fysisk beröring som ett sätt att bry sig. Där varje kategori anses viktig utifrån lärarna men bär med sig utmaningar på olika sätt, där viss typ av beröring anses mer självklar än andra.</p>	<p>Bra. Relevant</p>
<p>Please touch the children: appropriate in the primary classroom – Pamela M. Owen & Jonathan Gillentine (2011)</p>	<p>Avsikten med artikeln är lyfta vikten av fysisk beröring och hur den behövs i klassrummet.</p>	<p>Design: Kvantitativ tvärsnittsdesign</p> <p>Metod: Enkätundersökning 35 slutna frågor, en öppen</p> <p>Population/Studiegrupp: lågstadielärare</p> <p>Urval: 63 lågstadielärare från Hawaii och Ohio</p> <p>Etisk godkänd: Ja</p>	<p>Många lärare anser att fysisk beröring höjer den emotionella utvecklingen, visar att lärare bryr sig, reducerar stress och förbättrar humör. 53% av lärarna i hawaii var oroliga för att fysisk beröring till eleverna kunde leda till anklagelser, 20% av lärarna i Ohio. Lärarna i Hawaii var för att beröra eleverna på armarna, ryggen eller på axlarna och föredrog att röra vid dem i samband med att de talade med eleven. Lärarna i Ohio var för att krama eleverna eller prata utan att vidröra.</p>	<p>Bra</p>

<p>Questioning the no-touch discourse in physical education from a child's rights perspective. Marie Öhman & Ann Quennerstedt (2015)</p>	<p>Lyfta fram alternativa perspektiv på touch, utifrån mänskliga rättigheter, för en bredare diskussion och förståelse av touch, saftey och rättigheter inom PE.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Datainsamling: Tidigare studier med intervjuer. Analysmetod: barnrätts perspektiv som utgångspunkt Population/Studiegrupp: Lärare i grundskolan och gymnasium. Urval: Mellan 30-63 år gamla. 5 kvinnliga och 11 manliga lärare Etisk godkänd: -</p>	<p>Barn har rätt till liv och utbildning (genom utveckling). Personlighet, talang, mental/fysisk förmåga ska utvecklas till full potential. Tre teoretiska argument för att lärare ska använda fysisk beröring i PE (då deras utveckling gynnas av det). 1, Förutsättning för visst innehåll i PE. 2, Skapa inläringsförutsättningar/miljö. 3, mänsklig nödvändighet och uttrycka omtanke. Fysisk beröring är nödvändigt för barns utveckling, och då en mänsklig rättighet.</p>	<p>Bra. Relevant.</p>
<p>Research on Sexual Harassment and Abuse in Sport – Kari Fasting (2005)</p>	<p>Tittat på undersökningar gjorda om sexuella trakasserier i olika länder inom idrott</p>	<p>Design: Kvantitativ studie Jämförande/koperativ design mellan länder Metod: enkäter Population/Studiegrupp: idrottare Urval: Både män och kvinnor, ibland även en kontrollgrupp med i studien Etisk godkänd: Hänvisar till redan gjorda studier</p>	<p>Kanada, danmark, Australien - Mellan 21-57% av män och kvinnor har haft samlag en högt uppsatt inom idrott eller blivit sexuellt trakasserad I Norge 572 idrottare deltog och 574 i kontrollgruppen svarade på enkäten. Det skulle jämföras om det var skillnad i upplevelser av sexuella trakasserier mellan idrottarna och icke-idrottare. Resultatet visar att skillnaden mellan grupperna inte var signifikant, det var alltså ingen märkbar skillnad.</p>	<p>Relevant</p>

<p>Safeguarding sports coaching: Foucault genealogy and critique– Dean Garratt, Heather Piper & Bill Taylor (2013)</p>	<p>Utgår från Foucault, artikeln granskar beröringspolitiken i relation till det sociala och historiska bildandet av barnskydd i idrott och tränarvärlden</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Textanalys Population/Studiegrupp: Tränare och barn Urval: Tränare och barn i simundervisning Etisk godkänd: Ja, bygger på offentliga brandskyddsdokument</p>	<p>Hur ord som missbruk, skydd och safeguarding har ändrat filosofin och meningen kring tränaridrott. I kulturen av rädsla i tränaridrotter och samhället så visar artikeln på utvecklingar i simningspolitiken, hur den påverkats av politiska dokument. Att skydda barn har blivit ett allmänt ansvar bland vuxna, därav även tränare</p>	<p>Bra. Relevant</p>
<p>Social anxiety, sex, surveillance, and the "safe" teacher – Alison Jones (2004)</p>	<p>Att titta på hur grundskollärares ångest (social anxiety) påverkar deras sätt att fysiskt beröra barnen.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Intervju Population/Studiegrupp: grundskollärare Urval: 55 lärare (25 män) på olika skolor på Nya Zeeland Etisk godkänd: Ja</p>	<p>Genom konversationerna kunde man förstå att observation hade blivit en vardag i lärarnas arbete. Alla lärare hade accepterat att en lärare måste vara synlig för andra så mycket som möjligt. Lärare (både manliga och kvinnliga) hade dörren öppen till sitt kontor om ett barn var där inne och de lät inte en ensam elev gå in i ett klassrum.</p>	<p>Bra</p>
<p>Sports coaching in risk society: No touch! No trust! Heather Piper, Dean Garrat & Bill Tylor (2011)</p>	<p>Visa på hur vart utvecklingen är på väg om vi går mot no-touch.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Intervju och observation Population/Studiegrupp: tränare Urval: oklart Etisk godkänd: oklart</p>	<p>Perspektiv: Tränare: känner sig bakbundna, vill trösta man kan inte. Känner sig svikna av systemet. Varför: Pos/neg: Praktiska kons: Skyddskultur påverkar effektiviteten i inläring + ledare/barn relation. Självövervakning. Minskad professionell tillit och mindre volentärer.</p>	<p>Bra. Relevant.</p>

<p>The prevention of sexual abuse: An Evaluation of “Talkning about touching”. Paul R. Madak & Dale H. Berg (1992)</p>	<p>Utvärdera ett program som hade mål att bredda barns kunskap om sexuellt utnyttjande, ge informaton etc.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Intervjuer Population/Studiegrupp: Barn/föräldrar/lärare Urval: Etisk godkänd: Oklart</p>	<p>Ökad kunskap hos alla barn, även om det var stort innan.Föräldrar var positiva till programmet. Även Lärare kände sig säkrare efteråt och bättre förberedda.</p>	<p>Bra. Relevant.</p>
<p>Touch in Educational and child care settings: dilemmas and responses – Heather Piper & Hannah Smith (2002)</p>	<p>Denna artikeln utforskar bekymmer & övervägande relaterat till fysisk beröring av barn av professionella yrkesgrupper i olika kontexter.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: 90 min observation Population/Studiegrupp: 2 klasser från olika länder med lärare Urval: En spansk grupp med lärare och en engelsk grupp med lärare Etisk godkänd: oklart</p>	<p>Det var inte så stor skillnad mellan ungdomarna sinsemellan i de båda grupperna, men i beteendet hos de vuxna var det en enorm skillnad. De brittiska lärarna var formella och använde enbart fysisk beröring när de skakade hand. De spanska lärarna däremot av båda könen betedde sig som ungdomarna och rörde fritt vid varandra oavsett kön.</p>	<p>Relevant</p>

<p>Touching practice and physical education: deconstruction of a contemporary moral panic. Simon Fletcher (2013)</p>	<p>Syftet med denna studie är att undersöka den upplevda moraliska paniken kring fysisk beröring.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Semi-strukturerade intervjuer. Population/Studiegrupp: Urval: Både landsbygd/storstad och etniska skillnader. Etisk godkänd: oklart</p>	<p>Perspektiv: Lärare "svårt att gå emot "barnskydd". Lärare: Medvetna om begränsningar och friheter. De tror att det finns mer regler än vad det faktiskt gör. Varför: Kriterium för utveckling Säkerhetsrisker Pos/neg: Praktiska kons: Mindre professionell frihet/autonomi. Spontanitet försvinner. Övervakning-self-regulation. Måste rättfärdiga beslut. Rädsla för att bli utpekad - svårt att gå emot "barnskydd" för lärare. Kan inte arbeta one-on-one med barn. Negativ självförtroende/självkänsla hos lärare. En ökad solidaritet, ser efter varandra vittnen.</p>	<p>Bra. Relevant.</p>
<p>Touching the didactic contract – a student perspective on intergenerational touch in PE. Annica Caldeborg, Ninitha Maivorsdotter, Marie Öhman (2017)</p>	<p>Att få gymnasie-studenters syn på intergenerational touch inom PE.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie Metod: Datainsamling: Intervjuer med fokusgrupper. Använde photo elicitation. Analysmetod: Didaktiskt kontrakt som utgångspunkt Population/Studiegrupp: Studenter från sista året på gymnasiet. Urval: 18 studenter av båda kön. Information informationsorienterat urval. Över 18år. Etisk godkänd: Ja. Frivillig, information, anonymitet.</p>	<p>Fysisk beröring är ändamålsbundet. Syftet med beröringen påverkar. Det är ok om läraren har en god intention. Intentionen kan vara antingen för praktisk inlärning eller emotionella band. Elever ser fysisk beröring som relevant och självklart - finns ett underförstått kontrakt med läraren om detta. Elevers personliga preferenser påverkar vad som är ok. Finns ingen rätt/fel fysisk beröring utan varierar.</p>	<p>Bra. Relevant.</p>

<p>Touchy Subject: A Foucauldian analysis of coaches Perceptions of Adult-Child touch in youth swimming. Melanie Lang (2015)</p>	<p>Syftet är att utifrån Foucaults teorier göra en analys kring fysisk beröring mellan vuxna och barn i simundervisning.</p>	<p>Design: Kvalitativ studie</p> <p>Metod: Etnografisk studie med observationer och informella samtal. Efter observationerna genomfördes semi-strukturerade intervjuer.</p> <p>Population/Studiegrupp: 13 tränare mellan 22-60år. 4 kvinnor.</p> <p>Urval:</p> <p>Etisk godkänd: Ja, etikkommitté och anonymitet.</p>	<p>Säkerhetsdiskurser dominerar fältet. Tränare är medvetna om dessa, men har svårt att bryta sig ur. Tränare reglerar sitt beteende efter diskursen. T medveten om risk för både barn och att anklagas själv. Tränarna rationaliserar sitt, vad de vet är, osunda hållning till beröring genom att hänvisa till självskydd. Män ser sig som mer utsatta för falska anklagelser = mindre beröring. I diskurser bakas negativ och positiv beröring ihop = begränsar all typ av beröring. Begränsar beröringen till områden på kroppen som är mindre risky</p>	<p>Bra. Relevant.</p>
---	--	---	--	-----------------------